

اطلاعاتی درباره

شورای فرهنگی سلطنتی ایران

و فعالیت های ده ساله آن (۱۳۴۱-۱۳۵۱)

متن گزارش دبیر کل شورای فرهنگی سلطنتی

بمناسبت پایان دهمین سال تأسیس شورا

(آذرماه ۱۳۵۱)

اطلاعاتی درباره

شورای فرهنگی سلطنتی ایران

دفاعیات بی ده ساله آن (۱۳۴۱-۱۳۵۱)

متن گزارش آقای شجاع الدین شفا دبیرکل شورای فرهنگی سلطنتی

بمناسبت پایان دهمین سال تأسیس شورا

(آذرماه ۱۳۵۱)

فهرست

صفحه

۹	تاریخچه ده ساله شورای فرهنگی سلطنتی ایران
۱۱	برنامه‌های ایران‌شناسی
۱۲	مبادلات علمی
۱۴	انتشارات
۱۵	گردآوری آثار و مدارک
۱۶	امور بین‌المللی جشن شاهنشاهی ایران
۱۷	یادنامه فرهنگی

فهرست اسامی و مشخصات مراکز فرهنگی بین‌المللی
که با شورای فرهنگی سلطنتی ایران همکاری دارند

۲۱	۱- مراکز بین‌المللی مطالعات ایران شناسی
۵۰	۲- مراکز بین‌المللی تدریس زبان فارسی و زبانهای ایرانی
۶۴	۳- مراکز بین‌المللی کتابهای خطی فارسی و اسناد ایرانی
۸۴	۴- مراکز بین‌المللی آثار هنری و آثار باستانی ایران

« شورای فرهنگی سلطنتی ایران در انجام وظیفه‌ای که بمعهده دارد ،
« میباید تمام کوشش خود را بکار برد تا فرهنگ عالی و درخشان کهن
« ایرانی ببهترین صورت بهمه جهانیان معرفی شود و در باره آن
« تتبعات و تحقیقات هرچه وسیعتر صورت گیرد و نزدیکی بیشتری
« در این راه بین همه خدمتگزاران ایرانی و خارجی فرهنگ ایران
« حاصل گردد ، تا بخواست خداوند این گنجینه گرانبهای معنوی که
« از قرون متمادی بدست ما رسیده است به نحو شایسته‌ای حفظ و
« نگاهبانی شود و به کمیت و کیفیت آن افزوده گردد . شورای
« فرهنگی سلطنتی میباید سعی کند که از امکانات بین‌المللی و
« همکاری مراجع فرهنگی جهانی حد اکثر استفاده را بنفع کشور
« تحصیل نماید .

از بیانات اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر ،
در نخستین شرفیابی اعضای شورای شورای فرهنگی
سلطنتی (آذر ۱۳۴۱)

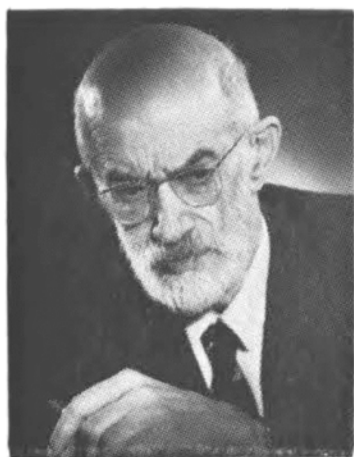

شورای فرهنگی سلطنتی ایران پس از نخستین شرفیابی به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر (۱۳۴۱ آذر ۱۳)

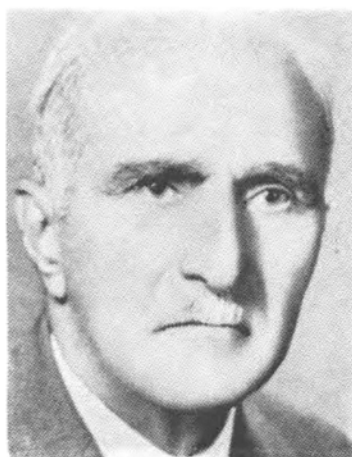
از راست به چپ : رضازاده شفق - بدیع الزمان فروزانفر - پرویز ناتل خانلری (وزیر فرهنگ وقت) - سیدفخرالدین شادمان - حسین علاء (وزیر وقت دربار شاهنشاهی و رئیس اجرائی شورا) - عقی اصغر حکمت - سیدحسن تقی زاده - سعید نفیسی - عیسی صدیق - علی اکبر سیاسی - ابراهیم پورداود - محمد حجازی - شجاع الدین شفا (دبیر کل شورا)

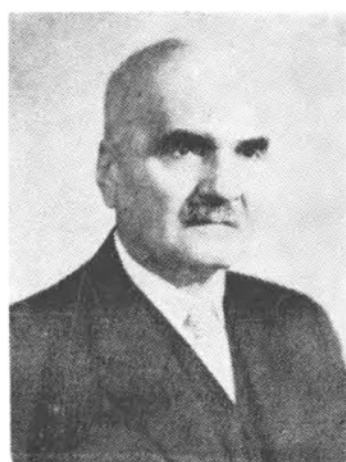
حسین علاء
(نخستین رئیس اجرائی شورا)

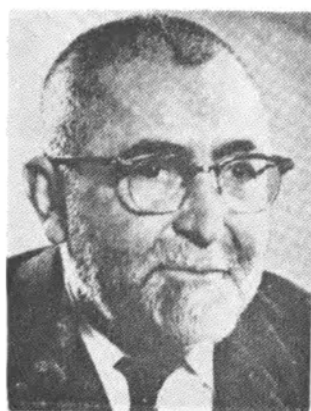
سعید نفیسی

ابراهیم پوردادود

سیدحسن تقی‌زاده

بدیع الزمان فروزانفر

لطفعلی صورتگر

رضازاده شفق

سیدفخرالدین شادمان

هشت تن از اعضای شورای فرهنگی سلطنتی ایران
که از هنگام تأسیس شورا تاکنون درگذشته‌اند

تاریخچه ده ساله شورای فرهنگی سلطنتی

شورای فرهنگی سلطنتی ایران در آذرماه سال ۱۳۴۱ طبق فرمان خاصی که از جانب اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر شرف صدور یافت بوجود آمد. در این فرمان، شاهنشاه وظیفه این شورا را «حفظ و حراست و اشاعه زبان و ادب و فرهنگ ایران در داخل و خارج کشور، و توسعه و ترویج ملی و بین‌المللی فرهنگ ایران» تعیین فرموده بودند. شورای فرهنگی سلطنتی ایران که تحت ریاست عالیہ اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر قرارداد در بدو تأسیس مرکب بود از وزیر دربار شاهنشاهی (رئیس اجرائی شورا)، وزیر فرهنگ، رایزن فرهنگی دربار شاهنشاهی، و آقایان سیدحسن تقی‌زاده، عیسی صدیق، علی اصغر حکمت، علی‌اکبر سیاسی، سیدفخرالدین شادمان، ابراهیم پورداود، رضا زاده شفق، سعید نفیسی، محمد حجازی، بدیع‌الزمان فروزانفر. بعداً آقایان غلامعلی رعدی و لطفعلی صورتگر و بانو نیره سعیدی به اعضای شورا افزوده شدند، و پس از تجزیه وزارت فرهنگ به دو وزارتخانه فرهنگ و هنر و آموزش و پرورش، وزیر فرهنگ و هنر نیز به عضویت این شورا درآمد.

در مهرماه سال ۱۳۴۴، طبق فرمان دیگری که از جانب اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر شرف صدور یافت، «کتابخانه پهلوی» تأسیس شد و شورای فرهنگی سلطنتی ایران به سمت هیئت امنای این کتابخانه تعیین گردید. در این فرمان، شاهنشاه مقرر فرموده بودند که «بمنظور بازگرداندن آثار میراث معنوی ملت ایران که اکنون در کشورهای مختلف جهان

پراکنده است به زادگاه آن ، کتابخانه پهلوی در گردآوری نسخه های خطی ایرانی و اسناد و مدارك تاریخی و جغرافیائی مربوط به ایران بصورت اصل یا رونوشت عکس برداری شده آنها ، و گردآوری کتب و رسالات و مقالات چاپی مربوط به فرهنگ و تاریخ ایران و تمرکز آنها در یکجا اقدام نماید .

شورای فرهنگی سلطنتی ایران و کتابخانه پهلوی که عملاً مکمل یکدیگر هستند از بدو تأسیس خود با مرکز امور فرهنگی دربار شاهنشاهی همکاری بسیار نزدیکی داشته اند که در حال حاضر نیز بطور منظم ادامه دارد . بدین جهت گزارش حاضر در واقع گزارش کلی کار این هرسه سازمان فرهنگی است .

اعلام تشکیل شورای فرهنگی سلطنتی ایران در سال ۱۳۴۱ ، با استقبال گرم مراکز بزرگ فرهنگی بین المللی مواجه گردید که مجموعه قطوری از نامه ها و پیام های آنها در دبیرخانه شورا ضبط است .

همین استقبال وسیع بین المللی هنگام اعلام تأسیس کتابخانه پهلوی در سال ۱۳۴۴ بعمل آمد ، که در این مورد نشریه مستقلی حاوی پیام های واصله از طرف دانشگاه ها و کتابخانه های بزرگ جهان بنام « اطلاعاتی درباره کتابخانه پهلوی » در همان سال توسط دفتر فرهنگی دربار شاهنشاهی بچاپ رسیده است .

دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی از بدو تأسیس خود با صدها آکادمی و دانشگاه و مراکز مختلف خاورشناسی جهان ارتباط و مکاتبه منظم برقرار کرد و همکاری وسیعی را در زمینه فعالیتهای مشترک مربوط به فرهنگ و تمدن ایران ترتیب داد که بعداً با تأسیس کتابخانه پهلوی و صدور قطعنامه نخستین کنگره بین المللی ایران شناسی دائر بر تأسیس اتحادیه جهانی ایران شناسان و تعیین کتابخانه پهلوی به سمت دبیرخانه دائمی این اتحادیه گسترش بیشتری یافت . در پایان گزارش حاضر ، فهرست مشروحی از مراکز مختلف بین المللی که در زمینه فعالیتهای خاص خود با دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی ایران و کتابخانه پهلوی همکاری دارند نقل شده است .

در تاریخ ده ساله شورای فرهنگی سلطنتی ، متأسفانه عده ای از دانشمندان عالیقدر عضو این شورا در گذشتند که یاد آنان برای جامعه دانش

ایران همواره گرامی خواهد بود و خاطره خدمات صادقانه و پرازش این خدمتگزاران شایسته فرهنگ ایران هرگز فراموش نخواهد شد. بغیر از شادروان حسین علاء که از بدو تأسیس این شورا در مقام وزیر دربار شاهنشاهی ریاست اجرایی شورا را برعهده داشت، سایر اعضای فقید این شورا عبارتند از: سیدحسن تقی‌زاده، سیدفخرالدین شادمان، ابراهیم پورداود، رضازاده شفق، سعید نفیسی، لطفعلی صورتگر، بدیع‌الزمان فروزانفر.

ریاست اجرایی شورا را پس از مرحوم حسین علاء جناب آقای حسین قدس نخعی وزیر دربار وقت عهده‌دار شدند و از سال ۱۳۴۶ این سمت را جناب آقای اسداله علم وزیر دربار شاهنشاهی عهده‌دار هستند.

شورای فرهنگی سلطنتی ایران با همکاری مرکز امور فرهنگی دربار شاهنشاهی و کتابخانه پهلوی و کمیته امور بین‌المللی جشن شاهنشاهی ایران، درطول فعالیت ده ساله خود از راه تشکیل یا سرپرستی کنگره‌های مختلف ایران‌شناسی در داخل و خارج کشور، شرکت در تأسیس اتحادیه‌ها و انجمن‌های تازه ایران‌شناسی در کشورهای مختلف، کمک به تأسیس مراکز جدید تدریس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌های جهان، دعوت از دانشمندان ایران‌شناس برجسته خارجی بایران و اعزام دانشمندان ایرانی به خارج، شرکت در مجامع فرهنگی و نمایشگاه‌های هنری جهانی مربوط به ایران، ارسال منظم کتب و مدارک و اطلاعات برای مراکز بین‌المللی فرهنگی و برای دانشمندان ایران‌شناس سراسر جهان، نشر کتابها و رسالات بزبانهای متعدد، تهیه آرشیو جامع از فهرست کتابهای خطی و مدارک و اسناد تاریخی مربوط به ایران در کتابخانه‌ها و آرشیوهای کشورهای مختلف جهان، گردآوری کتابها و مقالات تحقیقی و نقشه‌های جغرافیائی چاپ شده درباره ایران بزبانهای مختلف، تشکیل آرشیو جامع ایران‌شناسان، سرپرستی و اداره امور بین‌المللی جشن دوهزار و پانصدمین سال بنیانگذاری شاهنشاهی ایران، تدوین یادنامه فرهنگی جشن شاهنشاهی، و فعالیتهای مختلف فرهنگی در داخل کشور، برنامه وسیعی را بمورد اجرا گذاشته است که در گزارش حاضر درباره هر قسمت آن به اختصار توضیح داده میشود.

برنامه‌های ایران‌شناسی

یکی از مهمترین کارهای شورای فرهنگی سلطنتی ایران از بدو تأسیس آن، اداره مستقیم کنگره‌های مختلف ایران‌شناسی یا سرپرستی

علمی آنها و یا همکاری نزدیک در امر برگزاری آنها در ایران و در کشورهای مختلف جهان بوده است. مهمترین این کنگره ها، نخستین کنگره بین‌المللی ایران‌شناسی بود که در سال ۱۳۴۶ توسط کتابخانه پهلوی در تهران با شرکت چهارصدتن از دانشمندان ایران و سراسر جهان تشکیل شد و اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر آنرا شخصاً با نطق تاریخی خویش افتتاح فرمودند، همچنین کنگره جهانی ایران‌شناسان در شیراز که بهنگام برگزاری جشن دوهزار و پانصدمین سال بنیانگذاری شاهنشاهی ایران با شرکت بیش از چهارصد نفر تشکیل شد و آن نیز با پیام مخصوص ملوکانه گشایش یافت. این هردو کنگره بزرگترین کنگره های ایران‌شناسی عصر حاضر محسوب میشوند.

در طول همین مدت، کنگره‌های متعدد دیگری با سرپرستی افتخاری یا همکاری عملی شورای فرهنگی سلطنتی ایران در کشورهای مختلف جهان تشکیل شد که از آن جمله میتوان از دو کنگره بین‌المللی «ایران و دنیای یونانی و رومی» در سال ۱۳۴۶ و «ایران و دنیای قرون وسطی» در سال ۱۳۵۰ که هردو در شهر رم توسط فرهنگستان ملی ایتالیا تشکیل شد و هردو نیز با پیام مخصوص شاهنشاه آریامهر گشایش یافت، کنگره بین‌المللی مطالعه درباره تمدن‌کوشانی که با همکاری سازمان یونسکو در سال ۱۳۴۸ در دوشنبه تشکیل و با پیام همایونی افتتاح شد، کنگره بین‌المللی ایران‌شناسی لنینگراد در سال ۱۳۵۰ بافتخار جشن دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران (بریاست افتخاری دبیرکل شورای فرهنگی سلطنتی)، کنگره بین‌المللی مطالعات مهرشناسی (میترائی) در منچستر در سال ۱۳۵۰، میزگرد بین‌المللی «ایران، ۲۵۰۰ سال تنوع و استمرار» در دانشگاه نیویورک در سال ۱۳۵۰، کنگره ایران‌شناسی هند در دهلی نو در سال ۱۳۵۰، کنگره ایران‌شناسی توروئوتو در کانادا در سال ۱۳۵۱ نام برد. تشکیل سومین کنگره جهانی ایران‌شناسان، دومین کنگره جهانی مطالعات مهرشناسی و نخستین کنگره جهانی مطالعات مانوی در سالهای ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ هم‌اکنون در برنامه کار دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی است.

در نخستین کنگره جهانی ایران‌شناسی سال ۱۳۴۶ در تهران، بموجب قطعنامه آن کنگره، اتحادیه‌ای بنام «اتحادیه جهانی ایران‌شناسان» تحت سرپرستی عالی‌ه اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بوجود آمد که دبیرخانه دائمی آن کتابخانه پهلوی تعیین گردید.

بغیر از دعوت‌های دسته جمعی از دانشمندان ایران‌شناس بین‌المللی به ایران بمناسبت تشکیل کنگره‌های بزرگ، شورای فرهنگی سلطنتی در ده سال گذشته بطور منظم دانشمندان و استادان ایران‌شناس کشورهای مختلف را که بدعوت مستقیم این شورا یا دفتر فرهنگی دربارشاهی به ایران سفر کرده‌اند مورد پذیرائی و تجلیل قرار داده است. تعداد این قبیل دانشمندان تاکنون متجاوز از ۳۰۰ نفر از قریب سی کشور جهان بوده است که مهمترین رقم آنها را بترتیب دانشمندان اتحاد شوروی، امریکا، آلمان، ایتالیا و فرانسه تشکیل داده‌اند.

در همین مدت، دانشمندان متعددی از ایران بمنظور شرکت در مراسم مهم علمی و فرهنگی مربوط به ایران در کشورهای مختلف جهان، از جانب مرکز امور فرهنگی دربار شاهنشاهی و شورای فرهنگی سلطنتی ایران و کتابخانه پهلوی بدان ممالک اعزام شده‌اند که از جمله آنها میتوان هیئت اعزامی به بیست و ششمین کنگره بین‌المللی خاورشناسان در دهلی‌نو (در سال ۱۳۴۲)، پنجمین کنگره جهانی هنر و باستان‌شناسی ایران در نیویورک (در سال ۱۳۴۳)، بیست و هفتمین کنگره بین‌المللی خاورشناسان در میشیگان (در سال ۱۳۴۶)، بیست و هشتمین کنگره بین‌المللی خاورشناسان در کانبرا (در سال ۱۳۴۹)، کنگره جهانی ایران‌شناسی لنینگراد (در سال ۱۳۵۰)، و دانشمندان اعزامی به رومانی، دانمارک، سوئد، فرانسه، پاکستان، هند، استرالیا، تونس را برای ایراد کنفرانس‌های علمی در مراسم مربوط به جشن دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران در آن کشورها، نام برد.

بموازات اعزام افراد یا هیئت‌ها، نمایندگان اعزامی دفتر فرهنگی دربار شاهنشاهی و شورای فرهنگی سلطنتی، بدعوت سازمانهای علمی و ایران‌شناسی کشورهای مختلف جهان در مراسم فرهنگی متعددی شرکت جسته‌اند که از جمله آنها میتوان از مراسم هفتصدمین سال تألیف گلستان سعدی در بوکارست و مسکو، تأسیس «کانون ایران‌شناسان آلمانی زبان» در شهر وورتسبورگ آلمان (بریاست افتخاری دبیرکل شورای فرهنگی سلطنتی) در سال ۱۳۴۸، تأسیس «اتحادیه ایران‌شناسان ایتالیا» در شهر رم در سال ۱۳۴۹، تأسیس «کانون مطالعات ایرانی» در فرانسه در سال ۱۳۴۹ نام برد.

نمایشگاه بزرگ هنر ایران در موزه ارمیتاژ لنینگراد نیز که در

سال ۱۳۵۰ برای بزرگداشت دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران تشکیل شد و بزرگترین نمایشگاه جهانی نوع خود در آن سال بود تحت ریاست افتخاری دبیر کلا، شورای فرهنگی سلطنتی ایران قرار داشت.

انتشارات

کتابخانه پهلوی، تحت سرپرستی علمی شورای فرهنگی سلطنتی، از بدو تأسیس خود فعالیت وسیعی در زمینه انتشارات داشته که مهمترین آنها چاپ و انتشار مجموعه کامل تألیفات و نطقها و پیامها و مصاحبه‌ها و بیانات اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در پنج جلد و ۵۰,۰۰۰ صفحه، و چاپ و انتشار کتاب انقلاب سفید به ۱۴ زبان مختلف بوده است که تنها متن فارسی آن تاکنون در بیش از ۱,۵۰۰,۰۰۰ نسخه انتشار یافته است. ترجمه های انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی، ایتالیائی، اسپانیائی، پرتغالی، یونانی، دانمارکی، عربی، ترکی، اردو و هندی کتاب انقلاب سفید تاکنون انتشار یافته و ترجمه‌های دیگری از آن به چینی، ژاپنی، گجراتی، ارمنی، آسوری آماده چاپ است. - کتاب «برگزیده‌ای از نوشته‌ها و سخنان شاهنشاه آریامهر» در بیش از یک میلیون نسخه، کتاب «ایران جاوید» شامل منتخبی از سخنان شاهنشاه آریامهر درباره تاریخ و شاهنشاهی و تمدن ایران بمناسبت جشن شاهنشاهی به زبانهای فارسی و انگلیسی، و کتاب «دوازده نطق شاهنشاه آریامهر دردانشگاه‌ها و مجامع بین‌المللی» بزبان انگلیسی توسط کتابخانه پهلوی منتشر شده است. کتابهای «شاهنامه فردوسی» و «بوستان سعدی» از روی متن های انتقادی این آثار که توسط دانشمندان ایران شناس اتحاد شوروی تهیه شده، توسط کتابخانه پهلوی با همکاری علمی انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم شوروی بچاپ رسیده و بیست و چهار نشریه مختلف دیگر بزبانهای فارسی، فرانسه، انگلیسی، عربی، روسی، اسپانیائی تاکنون از طرف این کتابخانه منتشر شده است. مجله‌ای بنام «ایران شناسی» نیز توسط این کتابخانه بچاپ رسیده است.

سنگین‌ترین کار علمی کتابخانه پهلوی، تدوین و انتشار مجموعه‌ای بنام «جهان ایران شناسی» است که جلد اول آن در ۱,۵۰۰ صفحه منتشر و تاکنون چندبار تجدید چاپ شده و به دریافت جائزه سلطنتی بهترین کتاب مفتخر گردیده است. این مجموعه که دوره کامل آن حداقل شامل بیست جلد و سی‌هزار صفحه خواهد بود، شامل کلیه اطلاعات مربوط

به تاریخ روابط فرهنگی ایران با یکایک کشورهای جهان ، سوابق نفوذ فرهنگ و هنر ایران در هر کشور و وضع کنونی ایران‌شناسی در آن مملکت، آثار مختلف فرهنگی و هنری ایران در هر کشور ، و فهرست کلیه کتابها و مقالات علمی منتشره در هر کشور درباره ایران از آغاز تا با امروز است، و بر رویهم ۸۰ فصل مربوط به ۸۰ کشور را شامل میشود . انشتار این کتاب بعنوان يك واقعه مهم در تاریخ خاور شناسی جهان تاکنون از طرف سازمان یونسکو و یکصد بیست آکادمی و دانشگاه و مجمع بزرگ علمی سراسر جهان مورد تجلیل قرار گرفته است .

گردآوری آثار و مدارك

کتابخانه پهلوی تحت سرپرستی اداری مرکز امور فرهنگی دربار شاهنشاهی و سرپرستی علمی شورای فرهنگی سلطنتی ایران ، در اجرای وظائفی که بموجب فرمان مطاع همایونی بدان محول شده است بمنظور گردآوری کلیه آثار علمی و ادبی مربوط به ایران که بصورت کتابها و مقالات تحقیقی از بیش از سیصد سال پیش تاکنون به زبانهای مختلف در کشورهای مختلف انتشار یافته ، در طول چند سال توسط هیئتی از دانشمندان صلاحیتدار به تنظیم فهرستهای جامعی از کلیه این آثار اقدام کرده است تا پس از بنای ساختمان مخصوص این کتابخانه که دارای تجهیزات فنی لازم برای حفظ و نگاهداری کتابهای خطی و آثار چاپی قدیمی است ، اصل این آثار، و در مواردی که تهیه اصل آنها (مخصوصاً مقالات علمی نشریات گذشته خاورشناسی) به مناسبت نایاب بودن آنها ممکن نباشد نسخه‌های عکس برداری شده آنها تهیه شود . همین اقدام در مورد نسخه‌های خطی فارسی موجود در کتابخانه های مختلف جهان ، و مدارك و اسناد تاریخی ایرانی در آرشیوها و کلکسیونهای خارجی صورت گرفته است که در جای خود توضیح بیشتر درباره آن داده خواهد شد .

در مورد کتابهای چاپی خارجی مربوط به ایران که تاکنون بزبانهای مختلف جهان انتشار یافته ، تا با امروز فهرست بیش از هشت هزار کتاب و در مورد مقالات تحقیقی چاپ شده در مجلات خاورشناسی و سایر نشریات جهان تاکنون فهرست بیش از ده هزار مقاله گردآوری و طبقه بندی شده است .
بموازات تهیه این فهرستها ، کتابخانه پهلوی به تهیه آرشیو جامعی درباره دانشمندان ایران شناس تمام جهان اقدام کرده است که در آن شرح حال هر يك از این دانشمندان همراه با فهرست کتابها و مقالات آنان

در زمینه ایران شناسی با اطلاعات لازم در مورد هر اثر در پرونده مستقلاً ضبط است. کتابخانه پهلوی بعنوان دبیرخانه دائمی اتحادیه جهانی ایران شناسان در نظر دارد از سال آینده نشریه‌ای سه ماهه بزبانهای فارسی و انگلیسی انتشار دهد که در آن تازه‌ترین اطلاعات مربوط به فعالیتهای علمی مراکز مختلف ایران شناسی جهان و دانشمندان ایران شناس کشورهای مختلف بطور منظم در دسترس عموم آنان قرار گیرد، تا بدین ترتیب با آشنائی نزدیک این دانشمندان به فعالیتهای همکارانشان در سایر کشورها زمینه همکاری علمی وسیعتر و مخصوصاً هماهنگی بیشتری در کارهای آنان فراهم گردد و حتی‌المقدور از کارهای تکراری جلوگیری شود.

در عین حال کتابخانه پهلوی از بدو تأسیس خود به تهیه و گردآوری نقشه‌های جغرافیائی قدیمی مربوط به ایران که طی چهار قرن گذشته توسط جغرافیادانان و دریانوردان انگلستان، هلند، اسپانیا، پرتغال و غیره ترسیم و چاپ شده اقدام کرده که قسمتی از آنها تاکنون برای عکس برداری و چاپ رنگی در اختیار دائره جغرافیائی ارتش شاهنشاهی گذاشته شده است.

کتابخانه پهلوی در حال حاضر بیش از یکصد نشریه خاورشناسی و ایران شناسی را از سراسر جهان بطور منظم دریافت میدارد که مقالات مربوط به ایران در هر يك از آنها عکس برداری و جلد و طبقه‌بندی میشود. در چند سال اخیر این مؤسسه به خریداری چند کتابخانه نفیس متعلق به دانشمندان ایران شناس کشورهای خارجی اقدام کرده، و نیز مجموعه‌ای از مجلات و روزنامه‌های قدیمی فارسی چاپ ایران، هند، عثمانی، قفقاز، مصر و اروپا را تهیه کرده است که در نوع خود کم‌نظیر است.

امور بین‌المللی جشن شاهنشاهی ایران

در سال برگزاری جشن شاهنشاهی ایران، مرکز امور فرهنگی دربار شاهنشاهی و شورای فرهنگی سلطنتی و کتابخانه پهلوی، مشترکاً برنامه وسیع گسترده‌ای را در زمینه اداره امور فرهنگی بین‌المللی مربوط بدین بزرگداشت که بعهد آنها محول شده بود بمورد اجرا گذاشتند. مسئول انجام این وظائف کمیته‌ای بنام «کمیته امور بین‌المللی جشن شاهنشاهی ایران» بود که تحت اداره دبیرکل شورای فرهنگی سلطنتی قرار داشت. در اجرای این برنامه‌ها، کمیته نامبرده در سال برگزاری جشن شاهنشاهی با ۵۲ کمیته ملی که در ۶۱ کشور مختلف جهان تحت سرپرستی

عالیه پادشاهان و رؤسای جمهوری کشورها با عضویت بیش از ۱۵۰۰ نفر از شخصیت‌ها و مقامات برجسته سیاسی و دانشگاهی و هنری و اقتصادی آن ممالك بمنظور شرکت در بزرگداشت دو هزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران تشکیل شده بود ، از راه همکاری در طرح و تنظیم برنامه‌های آنها ، ارسال کتب و نشریات و آثار هنری برای آنها ، تهیه اطلاعات و مقالات علمی و مدارك مورد تقاضای کمیته‌ها ، اعزام دانشمندان و هنرمندان برای شرکت در کنفرانسها و اجتماعات و فعالیتهای هنری آنها ، نشر کتابها و بروشورهای علمی بزبانهای متعدد برای توزیع در کمیته‌ها و در تمام جهان ، دعوت از ایران شناسان برجسته سراسرجهان برای شرکت در کنگره بین‌المللی ایران شناسی شیراز و اداره علمی کارهای این کنگره ، و فعالیتهای متعدد دیگر ، همکاری و اشتراك مساعی بسیار نزدیک داشت .

در سال جشن شاهنشاهی ایران بر رویهم ۳۲۶ کنگره و سمینار و سمپوزیوم و میزگرد علمی ، ۲۳ نمایشگاه کتابهای خطی و چاپی فارسی ، ۱۲۰ نمایشگاه آثار هنری و باستانی ایران در ۴۴ کشور جهان تشکیل شد و ۲۳۱ کتاب و شماره مخصوص مجلات علمی و خاور شناسی به زبانهای مختلف درباره ایران بچاپ رسید ، که در تشکیل همه این کنگره‌ها و نمایشگاهها و تدوین و انتشار غالب این کتابها و نشریات ، کمیته بین‌المللی جشن شاهنشاهی با کمیته‌ها و مراجع مربوط همکاری نزدیک داشت .

یادنامه فرهنگی جشن شاهنشاهی

بزرگترین ارمغان علمی و فرهنگی جشن شاهنشاهی ایران ، مجموعه‌ای از یکهزار مقاله تحقیقی درباره جنبه های مختلف و متنوع تاریخ و شاهنشاهی و تمدن و فرهنگ ایران است که بمناسبت این بزرگداشت ، توسط ۷۰۰ دانشمند برجسته ایران شناس در ۴۳ کشور و به ۳۰ زبان نوشته شده و مجموع آنها دائرة المعارف عظیمی را از تازه ترین اطلاعات دنیای دانش درباره میراث مدنی و فرهنگی ایران تشکیل میدهد . قسمتی از این مقالات بصورت کنفرانسهای علمی طی کنگره‌ها و سمینارهای مختلف در ایران و جهان قرائت شده و قسمتی نیز در کتابها و مجلات علمی و سایر نشریات مربوط به جشن بچاپ رسیده است ، و يك قسمت آنها نیز اختصاصاً از طرف دانشمندان برای کمیته امور بین‌المللی جشن شاهنشاهی فرستاده شده است . کلیه این مقالات با نظارت و بررسی دقیق ، بوسیله مرکز امور

فرهنگی دربار شاهنشاهی گردآوری و طبقه‌بندی شده و در اختیار کتابخانه پهلوی قرار گرفته است تا متن اصلی و ترجمه فرانسه یا انگلیسی آنها ، و بموازات آن ترجمه‌های فارسی همه مقالات ، بصورت مجموعه‌ای باعنوان فارسی « یادنامه فرهنگی جشن شاهنشاهی ایران » و عنوان بین‌المللی **Acta Iranica** بچاپ برسد . این دائرةالمعارف که بزرگترین اثر تاریخ مطبوعات ایران و یکی از بزرگترین آثار علمی تاریخ جهان خواهد بود ، مجموعه‌ای را شامل یکصد جلد و ۵۰،۰۰۰ صفحه تشکیل خواهد داد که از آغاز سال ۱۳۵۲ تدریجاً چاپ شده و در دسترس مراکز دانشگاهی و فرهنگی جهان قرار خواهد گرفت . دبیرخانه بخش فارسی این یادنامه در کتابخانه پهلوی در تهران قرار دارد ، و محل دبیرخانه مسئول انتشار متون اصلی مقالات بزبانهای خارجی آنها مرکز ایران‌شناسی دانشگاه لیژ در بلژیک است که با همکاری ارزنده خود تسهیلات لازم را برای چاپ این مجموعه عظیم در چاپخانه های مجهز اروپا به قریب سی زبان خارجی فراهم کرده است . نظارت علمی بر یادنامه فرهنگی جشن شاهنشاهی ایران را شورای فرهنگی سلطنتی ایران و هیئتی از بیست نفر از بزرگترین دانشمندان ایران شناس عصر حاضر کشورهای مختلف جهان با همکاری فنی و فرهنگی سازمان جهانی یونسکو و اتحادیه بین‌المللی خاورشناسان و یازده سازمان معروف بین‌المللی دیگر بر عهده دارند . در تاریخ خاورشناسی جهان ، این نخستین باری است که يك هیئت علمی بین‌المللی با چنین اهمیت و وسعتی کار سرپرستی انتشار چنین اثر فرهنگی را بعهده گرفته است .

فهرست اسامی مشخصات مراکز فرهنگی بین‌المللی که با شورای فرهنگی سلطنتی ایران همکاری دارند

۱ - ۲۵۰ مرکز بین‌المللی و ملی مطالعات مربوط به تمدن و فرهنگ ایران .

۲ - ۱۵۰ دانشگاه جهان که در آنها زبان و ادبیات فارسی یا زبانهای ایرانی تدریس میشود .

۳ - ۲۰۰ کتابخانه و آرشیو که در آنها کتابهای خطی فارسی و اسناد تاریخی ایران نگهداری میشود .

۴ - ۱۷۰ موزه و گالری دارای آثار باستانی و آثار هنری ایران .

۱- مراکز بین‌المللی مطالعات ایران‌شناسی

دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی از بدو تأسیس خود با مراکز بین‌المللی مطالعات خاورشناسی و بخصوص با مراکز خاص مطالعات ایران‌شناسی جهان تماس گرفته و با آنها در زمینه مبادلات علمی، ارسال کتب و مدارك و اطلاعات، شرکت در طرح و تنظیم برنامه‌های مطالعات علمی آنها و انتشارات مربوط به ایران در آن مراکز، هماهنگ کردن فعالیتهای آنها در زمینه ایران‌شناسی و آگاه ساختن آنها از فعالیتهای سایر مراکز بین‌المللی در این زمینه، همکاری نزدیک برقرار کرده است. قسمتی از این مرکز سازمانهای باجنبه بین‌المللی هستند که در هر کدام آنها عده زیادی از کشورها عضویت دارند. قسمت مهم دیگر آنها، مراکز علمی و فرهنگی خاص کشورهای مختلف هستند (آکادمی‌ها، انستیتوها، مجامع خاورشناسی و غیره). فهرستی از مهمترین این مراکز بین‌المللی و مایه که در زمینه مطالعات مربوط به تاریخ و فرهنگ ایران با شورای فرهنگی سلطنتی همکاری میکنند، بدین قرار است:

الف) سازمانهای بین‌المللی

اتحادیه بین‌المللی خاورشناسان — مونیخ

Union internationale des Orientalistes — München

انجمن بین‌المللی مطالعات خاورشناسی — بن

Internationale Gesellschaft für Orientforschung — Bonn

شورای بین‌المللی اطلس زبانها و گویش‌های ایرانی — برن

Atlas linguistique des parlers iraniens — Berne

کمیته بین‌المللی تدوین و چاپ «مجموعه نوشته‌ها و خطوط ایرانی» — لندن

International Committee for the "Corpus Inscriptionum Iranicarum" — London

کمیسیون بین‌المللی تدوین قاموس لغات پهلوی — اوپسالا

International Commission for the Compilation of the "Pahlavi Lexicon" — Uppsala

کمیته بین‌المللی دانشگاه کمبریج برای تدوین و نشر تاریخ ایران

International Committee for the "Cambridge History of Iran" — Cambridge

کمیسیون بین‌المللی تدوین تاریخ تکامل علمی و فرهنگی بشریت — پاریس

Commission internationale pour une histoire du développement scientifique et culturel de l'Humanité — Paris

انستیتوی بین‌المللی تمدن‌های مختلف — بروکسل

Institut international des Civilisations différentes — Bruxelles

کمیته بین‌المللی علوم تاریخی — لوزان

Comité international des Sciences historiques — Lausanne

انستیتوی بین‌المللی حفظ آثار تاریخی و هنری — لندن

International Institute for the Conservation of Historic and Artistic Works — London

مجمع بین‌المللی تاریخ مذهب — اوپسالا

International Association for the History of Religion — Uppsala

آکادمی جهانی هنر و دانش — رهووت ، نیویورک ، رم
World Academy of Art and Science — Rehovot, New
York, Rome

کمیته بین‌المللی تاریخ هنر — بن
International Committee of the History of Art — Bonn

مجمع بین‌المللی فلسفه و هنرها و علوم — بولونیا
Associazione internazionale di Filosofia, Arti e Scienze —
Bologna

کمیته بین‌المللی دائمی زبان‌شناسان — نیمگن
International Permanent Committee of Linguists —
Nijmegen

اتحادیه آکادمیک بین‌المللی — بروکسل
Union Académique Internationale — Bruxelles

اتحادیه بین‌المللی قلم — لندن
P.E.N. International — London

ب) سازمانهای ملی

آرژانتین

انجمن آسیائی آرژانتین — بوئنوس آیرس
Sociedad Asiatica de la Argentina — Buenos Aires

جمهوری فدرال آلمان

کانون ایران‌شناسان آلمان — اشتوتگارت
Deutscher Iranistenkreis — Stuttgart

انجمن خاورشناسان آلمان — ماربورگ

Deutsche Morgenländische Gesellschaft — Marburg/Lahn

انجمن آلمان و شرق — برلین

Deutsche Orient-Gesellschaft — Berlin

انستیتوی شرق — فرانکفورت Frankfurt a. M. — Orient Institut

بنیاد آلمان و شرق — هامبورگ

Deutsche Orient-Stiftung — Hamburg

انجمن ایران و آلمان — کلن

Deutsche Iranische-Gesellschaft — Köln

انستیتوی آلمانی روابط فرهنگی خارجی — اشتوتگارت

Deutsche Institut für Auslandsbeziehungen — Stuttgart

انستیتوی باستان شناسی آلمان — برلین (دارای شعبه مستقل در تهران)

Deutsches Archäologisches Institut — Berlin

انستیتوی گونه — مونیخ (دارای شعبه مستقل در تهران)

Goethe Institut — München

انستیتوی فرهنگ آسیا — هامبورگ

Institut für Asienkunde — Hamburg

اتحادیه تاریخ نویسان آلمان — کلن

Verband der Historiker Deutschlands — Köln

فرهنگستان علوم باویر ، بخش مطالعات شرقی — مونیخ

Bayerische Akademie der Wissenschaften — München

فرهنگستان علوم گوتینگن ، بخش خاورشناسی — گوتینگن

Akademie der Wissenschaften in Göttingen — Göttingen

فرهنگستان علوم هایدلبرگ ، بخش شرقی — هایدلبرگ

Heidelberger Akademie der Wissenschaften — Heidelberg

فرهنگستان علوم و ادبیات آلمان ، بخش شرقی — ماینتس

Akademie der Wissenschaften und der Literatur — Mainz

جمهوری دموکراتیک آلمان

انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم آلمان — برلین

Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin;
Institut für Orientforschung — Berlin .

مرکز خاورشناسی دانشگاه لایپتسیگ

Karl-Marx-Universität Leipzig; Orientalisches Seminar —
Leipzig

مرکز خاورشناسی دانشگاه برلین

Humboldt-Universität zu Berlin; Orientalisches Seminar
— Berlin

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه هاله ویتنبرگ — هاله

Martin Luther-Universität Halle-Wittenberg; Seminar für
Orientalistik — Halle

اتریش

فرهنگستان علوم اتریش (کمیسیون ایرانی) — وین

Österreichische Akademie der Wissenschaften; Iranischen
Kommission — Wien

انجمن خاورشناسی اتریش — وین

Orientalische Gesellschaft — Wien

انجمن شرقی هامر پورگشتال — وین

Hammer-Purgstall-Gesellschaft — Wien

انستیتوی مطالعات آسیائی و افریقائی — وین

Afro-Asiatisches-Institut — Wien

انجمن ایران و اتریش — وین

Österreich Iranische-Gesellschaft — Wien

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه وین

Universität Wien; Orientalisches-Institut — Wien

انستیتوی زبان شناسی هند و ایرانی دانشگاه گراتس

Karl-Franzens Universität Graz; Institut für Indo-Iranische Philologie — Graz

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه اینسبروک

Leopold-Franzens Universität Innsbruck; Institut für Orientalistik — Innsbruck

انستیتوی تاریخ جهان — زالتسبورگ

Institut für Universal Geschichte — Salzburg

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم اتحاد شوروی — مسکو و لنین گراد

Institut Vostokovedenia Akademii nauk SSSR — Moscow & Leningrad

انستیتوی تاریخ — مسکو

Institut Istorii Akademii nauk SSSR — Moscow

انستیتوی زبان شناسی — مسکو

Institut Yazikoznania Akademii nauk SSSR — Moscow

انستیتوی ادبیات جهانی ماکسیم گورکی — مسکو

Institut mirovoy literatury imeni A.M. Gorkogo — Moscow

انستیتوی مردم شناسی میکلوخوماکلای — مسکو

Institut Etnografii imeni Miklukho - Maklaia — Moscow

انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم ارمنستان — ایروان

Akademii nauk Armyanskoy SSR, Sektor Vostokovedenia
— Erevan

انستیتوی ملل خاور نزدیک و خاورمیانه فرهنگستان علوم آذربایجان — باکو

Akademii nauk Azerbaidzanskoy SSR, Institut narodov
Blizhnego i Serednego Vostoka — Baku

انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم گرجستان — تفلیس

Akademii nauk Gruzinskoy SSR, Institut Vostokovedenia
— Tbilisi

انستیتوی زبان و ادبیات رودکی — دوشنبه

Institut yazyka i literatury imeni "Rudaki" — Dushanbe

انستیتوی تاریخ و باستان شناسی « دانش » — دوشنبه

Institut istorii i arkheologii imeni "A. Danesha" —
Dushanbe

انستیتوی خاور شناسی « ابوریحان بیرونی » — تاشکند

Institut vostokovedenia imeni "Biruni" — Tashkent

انستیتوی زبان شناسی و ادبیات « مخدوم قلی » — عشق آباد

Institut yazyky i literatury imeni "Makhtumkuli" —
Ashkhabad

هیئت مختلط باستان شناسی ترکمنستان جنوبی (اسناد اشکانی نسا) — عشق آباد

Iuzhno-Turkmenistanskaya arkheologicheskaya kompleks-
naya ekspeditsiya — Ashkhabad

انستیتوی زبان شناسی «پوتبین» — کیف

Institut yazykopredenia imeni "A.A. Potebin" — Kiev

انستیتوی تاریخ هنر — مسکو

Institut istorii istkusstv — Moscow

انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی — مسکو

Sovetskoye obshchestvo kulturnoy Svyazi a Iranom — Moscow

اردن هاشمی

مرکز امریکائی مطالعات شرقی — بیت المقدس (منطقه اشغالی)

American School of Oriental Research — Jerusalem

مرکز انگلیسی باستان شناسی — بیت المقدس (منطقه اشغالی)

British School of Archaeology — Jerusalem

مرکز انجیلی و باستان شناسی فرانسه — بیت المقدس (منطقه اشغالی)

Ecole biblique et archéologique française — Jerusalem

اسپانیا

فرهنگستان سلطنتی تاریخ ، شعبه شرقی — مادرید

Real Academia de la Historia — Madrid

فرهنگستان سلطنتی علوم تاریخی ، شعبه شرقی — تولدو

Real Academia de Ciencias Históricas — Toledo

انستیتوی مطالعات اسلامی — مادرید و گرانادا

Instituto de Estudios Islámicos — Madrid & Granada

مجمع خاورشناسان اسپانیا — مادرید

Asociación Español de Orientalistas — Madrid

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه سالامانکا

Universidad Pontificia de Salamanca; Centro de Estudios Orientales — Salamanca

استرالیا

انجمن سلطنتی تاریخ ، شعبه خاورمیانه — سیدنی

Royal Australian Historical Society — Sydney

انستیتیوی باستان شناسی استرالیا — ملبورن

Australian Institute of Archaeology — Melbourne

مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه ملبورن

University of Melbourne; Middle Eastern Studies — Melbourne

اسرائیل

انجمن خاورشناسی اسرائیل — اورشلیم

Oriental Society of Israel — Jerusalem

انستیتیوی مطالعات آسیائی و افریقائی — اورشلیم

Institute of Asian and African Studies — Jerusalem

انجمن مطالعات تاریخی اسرائیل — اورشلیم

The Historical Society of Israel — Jerusalem

انستیتیوی بن صری برای پژوهش در اسناد عبری خاور میانه — اورشلیم

The Ben-Zvi Institute — Jerusalem

کانون مطالعات شرقی ویلفرید — حیفا

Wilfrid Israel House for Oriental Studies — Hazorea
(Haifa)

افغانستان

آکادمی افغان — کابل

انجمن تاریخ افغانستان — کابل

الجزایر

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه الجزیره

Université d'Alger; Institut d'Etudes Orientales — Alger

اندونزی

بنیاد همکاریهای فرهنگی اندونزی — باندونگ

Jajasan Kerdja-Sama Kebudajaan — Bandung

امریکا (ایالات متحده)

انستیتوی امریکائی مطالعات ایرانی — فیلادلفیا

American Institute for Iranian Studies — Philadelphia

انجمن مطالعات ایرانی — لوس آنجلس

Society for Iranian Studies — Los Angeles

انجمن خاورشناسی امریکا — نیوهون

American Oriental Society — New Haven

انستیتوی خاورمیانه — واشینگتن

The Middle East Institute — Washington, D.C.

سازمان اسمیتسونین — واشینگتن

Smithsonian Institution — Washington, D.C.

انستیتوی باستان شناسی امریکا — نیویورک

Archaeological Institute of America — New York

انجمن زبان شناسی امریکا — واشینگتن

Linguistic Society of America — Washington, D.C.

انجمن ملی جغرافیا — واشینگتن

National Geographical Society — Washington, D.C.

مجمع تاریخ امریکا — واشینگتن

American Historical Association — Washington, D.C.

انجمن تاریخ دانان امریکا — نیویورک

Society of American Historians — New York

مجمع مطالعات آسیائی — آن آربر

Association for Asian Studies — Ann Arbor

انجمن آسیائی — نیویورک

Asian Society — New York

انجمن ادبیات شرقی — هونولولو

Hawaiian Oriental Literature Society — Honolulu

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه آریزونا — تاکسن

The University of Arizona; Center of Oriental Studies —
Tucson

مرکز مطالعات خاور نزدیک دانشگاه کالیفرنیا — برکلی

University of California; Near Eastern Center — Berkeley

مرکز مطالعات خاور نزدیک دانشگاه کالیفرنیا — لوس آنجلس

University of California; Near Eastern Center — Los Angeles

مرکز مطالعات درباره زبانهای جنوب آسیا (فارسی، سانسکریت، اردو)

دانشگاه شیکاگو

The University of Chicago; South Asia Language Center — Chicago

مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه هاروارد — کمبریج

Harvard University; Center for Middle Eastern Studies — Cambridge

مرکز مطالعات آسیائی دانشگاه ایلینوی — اربانا

University of Illinois; Asian Studies Center — Urbana

مرکز مطالعات خاور نزدیک و خاور میانه دانشگاه میشیگان — آن آربر

The University of Michigan; Near and Middle Eastern Studies — Ann Arbor

مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه نیویورک

New York University; Center for the Middle East — New York

مرکز مطالعات ایرانی انستیتوی خاورمیانه دانشگاه کلمبیا — نیویورک

Columbia University; Middle East Institute, the Center for Iranian Studies — New York

مرکز زبانها و فرهنگهای خاورمیانه دانشگاه کلمبیا — نیویورک

University of Columbia; Department of Middle East Languages and Cultures — New York

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه پنسیلوانیا — فیلادلفیا

University of Pennsylvania; Oriental Studies Department
— Philadelphia

مرکز مطالعات زبانهای آسیای جنوبی دانشگاه پنسیلوانیا — فیلادلفیا

University of Pennsylvania; South Asian Languages Center
— Philadelphia

مرکز مطالعات خاورمیانه کالج دولتی پرتلند

Portland State College; Middle East Studies Center —
Portland

مرکز مطالعات خاور نزدیک دانشگاه پرینستون

Princeton University; Center for Near Eastern Studies —
Princeton

مرکز مطالعات آسیائی دانشگاه تکزاس — اوستین

The University of Texas; Center for Asian Studies —
Austin

مرکز مطالعات زبانهای خاور میانه دانشگاه تکزاس — اوستین

The University of Texas; Middle East Language Center
— Austin

مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه یوتاه — سلت لیک سیتی

University of Utah; Middle East Center — Salt Lake City

مرکز مطالعات زبانهای آسیای جنوبی (فارسی ، سنسکریت ، هندی ،

اردو و هندو آریائی) دانشگاه ویسکانسین — مدیسن

University of Wisconsin; South Asian Language Center —
Madison

انگلستان

انستیتوی مطالعات ایران شناسی آکادمی بریتانیا - لندن

British Institute for Persian Studies — London

انجمن پادشاهی آسیائی انگلستان و ایرلند - لندن

Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland — London

انجمن پادشاهی آسیای مرکزی - لندن

Royal Central Asian Society — London

مجمع خاورشناسان بریتانیا - کمبریج

Association of British Orientalists — Cambridge

Iran Society — London

انجمن ایران - لندن

انجمن عمر خیام - کمبریج

Omar Khayyam Society — Cambridge

شورای فرهنگی بریتانیا - لندن The British Council -- London

انجمن سلطنتی تاریخ - لندن

Royal Historical Society — London

انجمن خاور شناسی گلاسگو Glasgow University Oriental Society

Leeds University Oriental Society

انجمن خاورشناسی لیدز

ایتالیا

فرهنگستان ایتالیا (آکادمی ملی لینچی) ، شعبه مطالعات شرقی - رم

Accademia Nazionale dei Lincei — Rome

انستیتوی ایتالیائی روابط فرهنگی باخاور میانه و خاور دور (ایزمثو) — رم
Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente — Rome

انستیتوی شرق — رم
Istituto per l'Oriente — Rome

انستیتوی شرقی — ناپل
Istituto universitario Orientale — Naples

اتحادیه ایران شناسان ایتالیا — رم
Associazione italiana per gli studi iraniani — Rome

مرکز فرهنگی ایران و ایتالیا — رم
Centro di Cultura Italo-Iraniano — Rome

بنیاد جورجیو چینی — ونیز
Fondazione Giorgio Cini-Venice

ایرلند

انجمن ایران و ایرلند — دابلین
Irish Iranian Society — Dublin

ایسلند

انجمن تاریخ — ریکیاویک
Hid Islenzka Sogufelag — Reykjavik

برزیل

اتحادیه فرهنگی ایران و برزیل — ریو دو ژانیرو
União Cultural Brasil-Irã — Rio de Janeiro

برمه

انجمن ایران — رانگون
Iran Association — Rangoon

مجمع شیعه ایرانی — رانگون

Persian Shiah Community — Rangoon

بلژیک

انستیتوی زبان شناسی و تاریخ شرق دانشگاه آزاد بروکسل

Université Libre de Bruxelles; Institut de Philologie et
d'Histoire Orientales — Bruxelles

انستیتوی عالی زبان شناسی و تاریخ شرق دانشگاه دولتی گنت

Rijkuniversiteit te Ghent; Hoger Instituut voor Oosterse
Taalkunde en Geschiedenis — Ghent

انستیتوی عالی تاریخ و ادبیات شرق دانشگاه دولتی لیژ

Université d'Etat de Liège; Institut supérieur d'Histoire
et de Littératures Orientales — Liège

انستیتوی شرقی دانشگاه کاترلیکی لوون

Université Catholique de Louvain; Institut Orientaliste —
Louvain

مرکز مطالعات درباره مسائل دنیای اسلامی معاصر — بروکسل

Centre pour l'étude des problèmes du Monde musulman
contemporain — Bruxelles

بلغارستان

بخش خاورشناسی و بیزانس شناسی فرهنگستان علوم بلغارستان — صوفیه

Sekci po Visantologija i Orientalistika Bulgarska Akade-
mija na naukite — Sofia

پاکستان

Persian Academy — Karachi

آکادمی فارسی — کراچی

Iqbal Academy — Karachi آکادمی اقبال — کراچی

Punjabi Academy — Lahore آکادمی پنجابی — لاہور

Oriental Institute — Lahore انسٹیٹوی شرقی — لاہور

انجمن تاریخ پاکستان — کراچی
Pakistan Historical Society — Karachi

انسٹیٹوی فرهنگ اسلامی — لاہور
Institute of Islamic Culture — Lahore

انسٹیٹوی تتبعات اسلامی — اسلام آباد
Islamic Research Institute — Islamabad

انجمن فرهنگی ایران و پاکستان — کراچی
Iran-Pakistan Cultural Association — Karachi

انجمن دوستداران ایران — کراچی

پر تقال

بنیاد کالوست گلبنگیان — لیسبن
Fundação Calouste Gulbenkian — Lisbon

انسٹیٹوی مطالعات تاریخی « آنتونیو دو واسکز نسلوس » — کوئمبرا
Instituto de Estudos Historicos "Dr. Antonio de Vasconcelos" — Coimbra

پرو

انستیتوی مطالعات عالیہ اسلامی پرو ، بخش مطالعات ایرانی — لیما
Instituto Peruano de Estudios Islámicos — Lima

ترکیہ

انجمن بین المللی تدقیقات شرقی — استانبول
Milletlerarsi Şark Tetkikleri Cemiyeti — Istanbul

انجمن تاریخ ترکیہ — آنکارا
Türk Tarih Kurumu — Ankara

انستیتوی شرقیات دانشگاه استانبول
İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Enstitüsü — Istanbul

انستیتوی مطالعات شرقی دانشگاه آنکارا
Ankara Üniversitesi Şarkiyat Enstitüsü — Ankara

انستیتوی تاریخ هنر اسلامی آنکارا
Ankara İslâmi Sanatları Tarihi Enstitüsü — Ankara

انستیتوی عالی اسلامی — استانبول
Yüksek İslâm Enstitüsü — Istanbul

چکسلواکی

انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم چکسلواکی — پراگ
Československá Akademie Věd; Orientální Ústav — Prague

مرکز خاورشناسی فرهنگستان علوم اسلواک — براتیسلاوا
Slovenské Akadémie Vied; Kabinet orientalistiky — Bratislava

انجمن خاورشناسی چکوسلواکی — پراگ

Českolovenská společnost orientalistická — Prague

مرکز مطالعات آسیائی و آفریقائی دانشگاه پراگ

Universita Karlovy v Praha; Katedra věd o Zemích Asie a Afiky — Prague

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه براتیسلاوا

Univerzita Komenského v Bratislava; Katedra orientalistiky — Bratislava

مرکز زبان‌شناسی هند و ایرانی دانشگاه برنو

Universita J.E. Purkyně u Brno; Katedra indoevropském jazykozpytu — Brno

دانمارک

انستیتوی زبان‌شناسی ایرانی — کپنهاگ

Det Iranske Filologiska Institut — Copenhagen

انجمن خاورشناسی اسکاندیناوی (دانمارک، سوئد، نروژ) — کپنهاگ

Societates Orientales Danica Norvegica Svecica — Copenhagen

انستیتوی همکاریهای فرهنگی دانمارک — کپنهاگ

Det Danske Selskab — Copenhagen

رومانی

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه بوکارست

Universitatea București; Secția Orientală — Bucharest

انستیتوی رومانی روابط فرهنگی با کشورهای خارجی — بوکارست

Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea (I.R.R.C.S.) — Bucharest

انجمن مطالعات تاریخی رومانی — بوکارست

Societatea de Științe istorice din R.S.R. — Bucharest

انستیتوی تاریخ نیکلا یورگا — بوکارست

Institutul de Istorie "Nicolae Iorga" — Bucharest

ژاپن

Chuto Chosakai — Tokyo انستیتوی خاورمیانه ژاپن — توکیو

Tôhō Gakkai — Tokyo انستیتوی تمدن شرق — توکیو

انستیتوی فرهنگ شرق دانشگاه توکیو

Toyo Bunka Kenkyusho — Tokyo

Nihon-Orient Gakkai — Tokyo انجمن ژاپن و شرق — توکیو

انستیتوی پژوهشی در زبانها و فرهنگهای آسیایی و افریقائی — توکیو

Institute for the study of languages and cultures of Asia and Africa — Tokyo

Asiatic Society of Japan — Tokyo انجمن آسیائی ژاپن — توکیو

بنیاد فرهنگی آسیا و افریقا — توکیو

Asia - Africa Bunka-Zaiden — Tokyo

انجمن فرهنگ بین المللی — توکیو

Society of International Culture — Tokyo

Nihon-Iran Kyokai — Tokyo انجمن ایران و ژاپن — توکیو

سنگاپور

انجمن آسیائی ، شعبه مالایا

Royal Asiatic Society, Malayan Branch — Singapore

سوئد

انستیتوی زبان‌شناسی شرقی دانشگاه اوپسالا

Kungliga Universitet i Uppsala; Institutet for Orientaliska
Sprak — Uppsala

انستیتوی روابط فرهنگی سوئد با کشورهای خارجی — استکهلم

Svenska Institutet for Kulturellt Utbyto met Utlandet —
Stockholm

شورای فرهنگی اسکاندیناوی — استکهلم

Nordiska Panets Kulturutskott — Stockholm

سوریه

المجمع العلمی العربی — دمشق

سوئس

انجمن مطالعات آسیائی — زوریخ

Schweizerische Gesellschaft für Asienkunde — Zürich

بنیاد لودویگ کایمر برای مطالعات باستان‌شناسی و مردم‌شناسی — بازل

Ludwig Keimer für Vergleichende Forschung in Archä-
ologie und Etnologie — Basle

انستیتوی بین‌المللی تاریخ هنر — کرویتسلینگن

Internationales Institut für Kunstwissenschaften — Kröz-
lingen

مرکز مطالعات شرقی دانشگاه ژنو

Université de Genève; Centre d'Etudes Orientales —
Genève

سیلان (سرالانکا)

انجمن آسیائی - کلمبو

Royal Asiatic Society — Colombo

فرانسه

آکادمی خطوط و ادبیات - پاریس

Académie des Inscriptions et Belles-Lettres — Paris

Société Asiatique — Paris

انجمن آسیائی - پاریس

انجمن مطالعات ایرانی - پاریس

Société des Etudes Iranienes — Paris

انستیتوی زبان و تمدن ایرانی دانشگاه استراسبورگ

Institut de la langue et de la civilisation Iranienes —
Strasbourg

انستیتوی مطالعات ایرانی دانشگاه پاریس

Université de Paris; Institut d'Etudes Iranienes — Paris

مرکز مطالعات درباره شرق معاصر - پاریس

Centre d'Etudes de l'Orient Contemporain — Paris

مرکز مطالعات عالی درباره آسیا و آفریقای کنونی - پاریس

Centre de Hautes Etudes sur l'Afrique et l'Asie modernes
— Paris

انستیتوی فرانسوی باستان‌شناسی شرقی - پاریس

Institut français d'Archéologie Orientale — Paris

مرکز مطالعات ایرانی دانشگاه لیون

Université de Lyon; Centre d'Etudes Iraniennes — Lyon

کمیته ایران و فرانسه — پاریس
Comité France-Iran. — Paris

فنلاند

انجمن خاورشناسان فنلاند — هلسینکی

Suomen Itamainen Seura — Helsinki

انجمن ایران و فنلاند — هلسینکی
Finno-Iran Society — Helsinki

کانادا

انستیتوی مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل — مونترآل

McGill University; Institute of Islamic Studies — Montreal

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه تورونتو

University of Toronto; Oriental Institute — Toronto

لبنان

انستیتوی زبان و تمدن ایرانی دانشگاه لبنان — بیروت

Institut de la langue et de la civilisation Iraniennes de
l'Université du Liban — Beirut

انستیتوی شرقی دانشگاه فرانسوی سن ژوزف — بیروت

Institut Oriental de l'Université Saint-Joseph — Beirut

انستیتوی شرقی دانشگاه امریکائی بیروت

American University of Beirut; Oriental Institute —
Beirut

لهستان

مرکز مطالعات خاورشناسی فرهنگستان علوم لهستان — ورشو

Polska Akademia nauk; Ośrodek badawczy Studiów Orientalnych — Warsaw

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه ورشو

Uniwersytet Warszawski; Instytut Orientalistyczny — Warsaw

انستیتوی خاورشناسی دانشگاه یاگلون — کراکوی

Uniwersytet Jagielloński; Instytut Orientalistyczny — Cracow

انجمن خاورشناسی لهستان — ورشو و کراکوی

Polskie Towarzystwo Orientalistyczne — Warsaw & Cracow

مرکز پژوهش درباره تمدن‌ها و فرهنگهای باستانی — ورشو

Ośrodek badawczy dla Studiów Cywilizacji świata sarmytnego — Warsaw

مجارستان

مرکز خاورشناسی فرهنگستان علوم مجارستان — بوداپست

Magyar Tudományos Akadémia; Orientalisztikai Bizottság — Budapest

انستیتوی روابط فرهنگی مجارستان با کشورهای خارجی — بوداپست

Magyar Kulturális Kapcsolatok Intézete — Budapest

مصر

Institut d'Egypte — Cairo

معهد المصری — قاهره

انستیتوی دومینیکن مطالعات شرقی — قاهره

Institut dominicain d'Etudes Orientales — Cairo

انستیتوی فرانسوی باستان‌شناسی شرقی — قاهره

Institut français d'Archéologie Orientale — Cairo

نروژ

انستیتوی هند و ایرانی دانشگاه اسلو

Universitet i Oslo; Indo-Iransk Institutt — Oslo

انستیتوی پژوهش در فرهنگ‌های بشری — اسلو

Instituttet for Sammenlignende Kulturforskning — Oslo

واتیکان

انستیتوی مطالعات شرقی واتیکان

Pontificium Institutum Orientalium Studiorum — Vatican

دانشکده پژوهش‌های مربوط به شرق باستانی — رم

Facoltà di Studi dell'Oriente Antico — Rome

هلند

انستیتوی خاورشناسی — لایدن

Oostersche Genootschap — Leiden

انستیتوی هلندی خاور نزدیک — لایدن

Nederlands Instituut voor het Nabije Oosten te Leiden

مرکز هلندی کاوش‌های باستان‌شناسی در خاور نزدیک — آمستردام

Nederlandse Commissie voor Witgravingen in het Nabije Oosten — Amsterdam

کمیسیون همکاری فرهنگی هلند با کشورهای خاور نزدیک — لاهه

Commission voor de Culturele Samenwerking met Landen
in het Nabije Oosten — The Hague

انستیتوی هلندی روابط فرهنگی خارجی — لاهه

Nederlands Instituut voor de Buitenlandse Cultureel Betrek-
kingen — The Hague

انجمن فرهنگی ایران و هلند — لاهه

Vereniging Nederlands-Iran — The Hague

انجمن هلندی تاریخ — اوترخت

Nederlands Historische Genootschap — Utrecht

انستیتوی مطالعات شرقی دانشگاه آزاد آمستردام

Vrije Universiteit te Amsterdam; Instituut voor Oosterse
Studien — Amsterdam

انستیتوی مطالعات شرقی دانشگاه دولتی اوترخت

Rijksuniversiteit te Utrecht; Instituut voor Oosterse Stu-
dien — Utrecht

انستیتوی مطالعات خاور نزدیک دانشگاه دولتی لایپدن

Rijksuniversiteit te Leiden; Instituut voor het Nabije
Oosten — Leiden

هند

فرهنگستان هند — دهلی نو Sahitya Academy — New Delhi

مجمع خاورشناسی سراسری هند — پونا

All India Oriental Conference — Poona

انجمن آسیائی بنگاله — کلکته

Asiatic Society of Bengale — Calcutta

انجمن آسیائی بمبئی

Asiatic Society, Bombay Branch — Bombay

Iran Society — Calcutta

انجمن ایران — کلکته

Iran League — Bombay

ایران لیگ — بمبئی

انجمن مطالعات اوستائی و پهلوی « کاما آتورنان » — بمبئی

M.F. Cama Athornan Institute of Avesta-Pahlavi Studies
— Bombay

انستیتوی خاورشناسی خورشید رستم کاما — بمبئی

K.R. Cama Oriental Institute — Bombay

انجمن ایران و هند — دهلی و کلکته

Indo-Iran Association — New Delhi & Calcutta

انجمن فرهنگی ایران و هند — بمبئی

India-Iran Cultural Society — Bombay

Parsi Panchayet of Bombay

انجمن پارسی بمبئی

انستیتوی شرقی « ابوالکلام آزاد » — حیدرآباد

Abul-Kalam Azad Oriental Research Institute — Hyderabad

انستیتوی پژوهشهای شرقی بهندرکر — پونا

Bhandarkar Oriental Research Institute — Poona

انستیتوی شرقی — برودہ
Oriental Institute — Baroda

انستیتوی شرقی — میسور
Oriental Institute — Mysore

انستیتوی تتبعات شرقی « شری ونکاتشوارا » — تیروپتی
Sri Venkateswara University Oriental Research Institute
— Tirupati

انجمن پژوهشهای اسلامی — بمبئی
Islamic Research Association — Bombay

انجمن اسماعیلی — بمبئی
The Ismaili Society — Bombay

آکادمی ابوالکلام — پتنا
Abul-Kalam Akademi — Patna

انستیتوی هندی فرهنگ جهانی — بنگالور
The Indian Institute of World Culture — Bangalore

شورای روابط فرهنگی هند — دهلی نو
The Indian Council for Cultural Relations — New Delhi

انستیتوی هندی همکاریهای آموزشی و فرهنگی — بمبئی
Indian Institute for Educational and Cultural Cooperation
— Bombay

انجمن هندی آرشیوهای تاریخی — دهلی نو
Indian Society of Historical Archives — New Delhi

کمیسیون اسناد تاریخی هند — پونا
Indian Historical Record Commission — Poona

هنگ کنگ

انستیتوی مطالعات شرقی دانشگاه هنگ کنگ

University of Hong Kong; Institute of Oriental Studies

یوگسلاوی

انستیتوی خاورشناسی آکادمی علوم — لیوبلیانا

Orientalistični Inštitut Slovenska Akademija znanosti in umetnosti — Ljubljana

انستیتوی خاورشناسی سارایه‌وو

Orijentalni Inštitut v Sarajevo

مرکز خاورشناسی انستیتوی تاریخ آکادمی علوم — زاگرب

Orijentalna zbirka Historijskog Inštituta Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti — Zagreb

سمینار زبان‌شناسی شرقی دانشگاه بلغراد

Univerzitet u Beogradu; Seminar za Orijentalnu Filologiju

سازمان روابط فرهنگی یوگوسلاوی با کشورهای خارجی — بلغراد

Komisija za kulturne odnose sa inostranstvom — Beograd

۲- مراکز بین‌المللی تدریس زبان فارسی و زبانهای ایرانی

در بیش از ۱۵۰ دانشگاه مختلف جهان در حال حاضر زبان و ادبیات فارسی یا زبانهای ایرانی (اوستائی، پهلوی و غیره) تدریس میشود و یا مطالعات ایران‌شناسی در مقیاس‌های مختلف انجام میگیرد. غالب این مراکز و استادان آنها با دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی ارتباط و همکاری نزدیک دارند، و بطور منظم برای آنان کتابها و نشریات و فتوکپی‌ها و میکروفیلم‌ها و سایر مطالب مورد احتیاجشان فرستاده میشود. در طول ده سال فعالیت شورای فرهنگی، دانشگاههای تازه‌ای در کشورهای مختلف جهان دوره‌های تدریس فارسی تأسیس کرده‌اند، و هم‌اکنون نیز تأسیس دوره‌های فارسی در برنامه برخی از دیگر دانشگاههای جهان قرار دارد.

فهرستی از مهمترین مراکز تدریس زبان و ادبیات فارسی یا زبانهای ایرانی یا مطالعات ایران‌شناسی در کشورهای مختلف جهان که بادییرخانه شورای فرهنگی سلطنتی همکاری دارند، بدین قرار است:

آرژانتین

دانشگاه سالوادور — بوئنوس آیرس

Universidad del Salvador — Buenos Aires

جمهوری فدرال آلمان

Freie Universität Berlin

دانشگاه آزاد برلین

دانشگاه بن

Rheinische Friedrich - Wilhelm - Universität Bonn

دانشگاه ارلانگن نورنبرگ

Friedrich - Alexander - Universität Erlangen-Nürnberg

دانشگاه فرانکفورت

Johann Wolfgang Goethe - Universität Frankfurt

Arlbert - Ludwigs - Universität Freiburg دانشگاه فرایبورگ

George - August - Universität Göttingen دانشگاه گوتینگن

Universität Hamburg دانشگاه هامبورگ

Ruprecht Karl - Universität Heidelberg دانشگاه هایدلبرگ

Christian - Albrechts - Universität Kiel دانشگاه کیل

Universität Köln دانشگاه کلن

Johannes Gutenberg - Universität Mainz دانشگاه ماینس

Philipps - Universität Marburg دانشگاه ماربورگ

Ludwig-Maximilians - Universität München دانشگاه مونیخ

Westfälische Wilhelm - Universität Münster دانشگاه مونستر

Universität Saarlandes دانشگاه سارلندس

Eberhard - Karl - Universität Tübingen دانشگاه توبینگن

دانشگاه وورتسبورگ
Julius-Maximilians - Universität Würzburg

جمهوری دموکراتیک آلمان

Humboldt - Universität zu Berlin دانشگاه برلین

Karl-Marx - Universität Leipzig دانشگاه لایپتسگ

دانشگاه هاله ویتن برگ
Martin Luther - Universität Halle-Wittenberg

اتریش

Universität Wien دانشگاه وین

Karl - Franzens - Universität Graz دانشگاه گراتس

Leopold-Franzens - Universität Innsbruck دانشگاه اینسبروک

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

دانشگاه مسکو
Moskovskiy Gosudarstvenniy universitet imeni M.M.
Lomonosova — Moscow

دانشگاه لنین گراد
Leningradskiy Gosudarstvenniy universitet imeni A.A.
Zhdanova — Leningrad

دانشگاه تاشکند (ازبکستان)

Tashkentskiy Gosudarstvenniy universitet imeni V.I. Lenina — Tushkent

دانشگاه تاجیکستان — دوشنبه

Tadzikskiy Gosudarstvenniy universitet — Dushanbe

دانشگاه تفلیس (گرجستان)

Tbilisskiy Gosudarstvenniy universitet — Tbilissi

دانشگاه ایروان (ارمنستان)

Erevanskiy Gosudarstvenniy universitet — Erevan

دانشگاه آذربایجان — باکو

Azerbaidzanskiy Gosudarstvenniy universitet imeni S.M. Kirova — Baku

دانشگاه آلماتا (کازاخستان)

Kazakhskiy Gosudarstvenniy universitet imeni S.M. Kirova — Alma-Ata

دانشگاه قازان (تاتارستان)

Kazanskiy Gosudarstvenniy universitet imeni V.I. Lenina — Kazan

دانشگاه علیشیر نوائی — سمرقند

Samarkandskiy Gosudarstvenniy universitet imeni Alisher Navoi — Samarkand

اسرائیل

The Hebrew University of Jerusalem دانشگاه عبری اورشلیم

افغانستان

دانشگاه کابل (کابل پوهنتون)

الجزایر

دانشگاه الجزیره Université d' Alger

اندونزی

دانشگاه اندونزی — جاگارتا Universitas Indonesia — Djakarta

امریکا (ایالات متحده)

دانشگاه هاروارد — کمبریج Harvard University — Cambridge

دانشگاه کلمبیا — نیویورک Columbia University — New York

دانشگاه نیویورک New York University

دانشگاه پنسیلوانیا — فیلادلفیا

University of Pennsylvania — Philadelphia

دانشگاه پرینستون Princeton University — Princeton

دانشگاه شیکاگو The University of Chicago

دانشگاه میشیگان — آن آربر

The University of Michigan — Ann Arbor

University of Illinois — Urbana دانشگاه ایلینوی — اربانا

دانشگاه ویسکانسین — مدیسن

University of Wisconsin — Madison

The University of Texas — Austin دانشگاه تکزاس — آوستین

University of California, Berkeley (برکلی) دانشگاه کالیفرنیا (برکلی)

دانشگاه کالیفرنیا (لوس آنجلس)

University of California, Los Angeles

دانشگاه یوتا — سلت لیک سیتی

University of Utah — Salt Lake City

Yale University — New Haven دانشگاه ییل — نیوهون

کالج دولتی پرتلند — پرتلند

Portland State College — Portland

انگلستان

University of London دانشگاه لندن

University of Cambridge دانشگاه کمبریج

Oxford University دانشگاه اکسفورد

Victoria University of Manchester دانشگاه منچستر

University of Edinburgh دانشگاه ادینبرو

University of Durham دانشگاه دارم

ایتالیا

Università degli studi di Roma دانشگاه رم

Università degli Studi di Napoli دانشگاه ناپل

Università degli Studi di Venezia دانشگاه ونیز

Università degli Studi di Torino دانشگاه تورینو

کلاسهای فارسی‌انستیتوی روابط فرهنگی ایتالیا با خاورمیانه و خاور دور — رم

Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente — Roma

بلژیک

Université Libre de Bruxelles دانشگاه آزاد بروکسل

Université d'Etat de Liège دانشگاه دولتی لیژ

Rijksuniversiteit te Ghent دانشگاه دولتی گنت (گان)

Université Catholique de Louvain دانشگاه کاتولیکی لوون

بلغارستان

دانشگاه صوفیه
Sofiiski Universitet "Kliment Ohridsky" — Sofia

پاکستان

University of Karachi دانشگاه کراچی

University of Punjab — Lahore دانشگاه پنجاب — لاهور

University of Sind — Hyderabad دانشگاه سند — حیدرآباد

University of Peshawar دانشگاه پشاور

University of Islamabad دانشگاه اسلام آباد

ترکیه

Ankara Üniversitesi دانشگاه آنکارا

İstanbul Üniversitesi دانشگاه استانبول

Yüksek İslâm Enstitüsü — Istanbul انستیتوی عالی اسلامی — استانبول

تونس

Université de Tunis دانشگاه تونس

چکوسلواکی

Universita Karlova v Praha دانشگاه پراگ

Státní jazyková škola v Praze آموزشگاه زبانهای شرقی پراگ

Univerzita Komenského v Bratislava دانشگاه براتیسلاوا

چین

Peking University — Peking دانشگاه دولتی پکن

دانمارک

Københavns Universitet — Copenhagen دانشگاه کپنهاک

رومانی

Universitatea București دانشگاه بوکارست

ژاپن

Tokyo Gaikokugo Daigaku دانشگاه مطالعات خارجی توکیو

Osaka Gaikokugo Daigaku دانشگاه مطالعات خارجی اوساکا

سوئد

Kungliga Universitet i Uppsala دانشگاه سلطنتی اوپسالا

سوریه

دانشگاه دمشق (جامعة الشام)

سوئیس

Universität Bern دانشگاه برن

Universität Basel دانشگاه بازل

Université de Neuchâtel دانشگاه نوشاتل

Universität Zürich دانشگاه زوریخ

Université de Genève دانشگاه ژنو

عربستان سعودی

دانشگاه ریاض (جامعة الرياض)

فرانسه

Université de Paris دانشگاه پاریس

Université de Strasbourg دانشگاه استراسبورگ

Université de Lyon دانشگاه لیون

آموزشگاه ملی زبانهای زنده شرقی — پاریس
Ecole nationale des langues orientales vivantes — Paris

فنلاند

Helsingin Yliopisto دانشگاه هلسینکی

کانادا

University of Toronto دانشگاه تورونتو

McGill University — Montreal دانشگاه مک گیل — مونترآل

لبنان

دانشگاه لبنانی (الجامعة اللبنانية) — بیروت
Université Libanaise — Beirut

American University of Beirut دانشگاه امریکائی بیروت

لهستان

Uniwersytet Warszawski — Wasrsaw دانشگاه ورشو

دانشگاه یاگلون (کراکوی)

Uniwersytet Jagiellonski — Cracow

مجارستان

دانشگاه بوداپست

Eötvös Lorand Tudomány Egyetem — Budapest

جمهوری عربی مصر

دانشگاه قاهره

دانشگاه عین الشمس — قاهره

دانشگاه اسکندریه

مغرب (مراکش)

دانشگاه محمد پنجم — رباط

نروژ

Universitetet i Oslo دانشگاه اسلو

هلند

Vrije Universiteit te Amsterdam دانشگاه آمستردام

Rijksuniversiteit te Utrecht دانشگاه دولتی اوترخت

Rijksuniversiteit te Leiden دانشگاه دولتی لایدن

هند

University of Allahabad دانشگاه اله آباد

Maharaja Sayajirao University of Baroda دانشگاه بروده

University of Bombay دانشگاه بمبئی

Patna University دانشگاه پتنا

University of Poona دانشگاه پونا

University of Saugar دانشگاه شوگر

Osmania University — Hyderabad of Deccan دانشگاه عثمانیه — حیدرآباد دکن

Aligarh Muslim University دانشگاه اسلامی علیگره

University of Delhi دانشگاه دهلی

Jamia Millia Islamia — Delhi جامعه ملیہ اسلامیہ — دهلی

Annamalai University — Annamalainagar دانشگاه آناملای — آناملائی نگر

University of Jammu and Kashmir — Srinagar	دانشگاه جامو و کشمیر — سرینگر
Sri Venkateswara University — Tiropati	دانشگاه شوی و نکتسوار — تیروپتی
Gujrat University — Ahmedabad	دانشگاه گجرات — احمدآباد
University of Bihar — Muzaffarpur	دانشگاه بیهار — مظفرپور
University of Calcutta	دانشگاه کلکته
University of Lucknow	دانشگاه لکنهو
University of Madras	دانشگاه مدرس
University of Mysore	دانشگاه میسور
University of Nagpur	دانشگاه ناگپور
Visva-Bharati University — Santiniketan	دانشگاه ویشوا بهاراتی شانتی نیکیتن
Agra University — Agra	دانشگاه آگرا
Annamalai University — Annamalaiagar	دانشگاه آناملای
Andhra University — Valtair	دانشگاه آندرا
Banaras Hindu University — Banaras	دانشگاه هندی بنارس
Andhra University — Waltair	دانشگاه آندرا — والتایر
Vikram University — Ujjain	دانشگاه ویکرام — اوجاین

Panjab University — Chandigarh دانشگاه پنجاب — چندیگر

Karnatak University — Dharwar دانشگاه کرناٹک — دروار

Univerzity of Kerala — Trivandrum دانشگاه کرالا — تریواندرم

دانشگاه زنانه شریماتی ناتیبائی دامدار ثکرسئی — بمبئی
Shreemati Nathibai Damodar Thackersey Women's
University — Bombay

آموزشگاه اوستائی و پهلوی بمبئی
Mullauferoz Madressa of Avesta and Pahlavi — Bombay

مدرسه دانشگاهی سرجمشید جی جی جی بهای — بمبئی
Sir Jamshedji Jeejeebhay Madressa University under Parsi
Panchayet — Bombay

St. Xavier's College of Bombay کالج سن کرویر — بمبئی

Elphinston College of Bombay کالج الفینستن — بمبئی

Wilson College of Bombay کالج ویلسن — بمبئی

Ismail Jusuf College — Bombay کالج اسمعیل یوسف — بمبئی

یوگوسلاوی

Beogradski Univerzitet دانشگاه بلگراد

Univerzitet Sarajevo دانشگاه سارایه وو

Univerza v Ljubljani دانشگاه لیوبلیانا

۳- مراکزین المللی کتابهای خطی فارسی و اسناد ایرانی

کتابخانه های دولتی و ملی و دانشگاهی و آرشیوهای متعدد در سراسر جهان صاحب ذخائر نفیسی از کتابهای خطی فارسی ، کتابهای خطی اوستائی و پهلوی و سایر زبانهای باستانی ایران ، اسناد و فرامین و مدارك تاریخی دیگر ایرانی هستند که در طول قرون متمادی گردآوری شده اند و تعداد آنها در هر يك از این مراکز بتفاوت از چند هزار نسخه (کتابخانه های متعدد هند و ترکیه ، کتابخانه تاشکند ، کتابخانه عمومی لنینگراد ، کتابخانه انستیتوی خاورشناسی شوروی ، کتابخانه بریتیش میوزیوم لندن ، کتابخانه ملی پاریس ، کتابخانه های وین و توینگن و غیره) تا چند صد و گاه چند ده نسخه است . ذخائر دیگری از کتب و اسناد خطی فارسی در کشورهای مانند چین ، هند ، اندونزی ، مالزی ، کشورهای عربی ، پرتقال و غیره وجود دارند که هنوز تا حد زیادی ناشناخته اند و میباید در آینده در کشف و فهرست کردن آنها اقدام شود . کتابخانه پهلوی در چند سال اخیر ، با برقراری ارتباط نزدیک با کتابخانه ها و آرشیوهای که دارای ذخائر کتابها و اسناد خطی ایران هستند ، فهرست جامعی را که شاید از کاملترین فهرست های نوع خود در جهان باشد از این آثار (بمنظور تهیه فتوکپی آنها و تمرکزشان در يك جا که وظیفه اصلی این کتابخانه بشمار میرود) تهیه کرده است . در عین حال سعی شده است تا با همکاری دانشمندان ایران شناس کشورهای که هنوز اطلاعات دقیقی درباره ذخائر کتب و اسناد ایرانی آنها در دست نیست در دستیابی بدان آثار و تهیه فهرست آنها اقدام

شود . هم‌اکنون یکی از دانشمندان ایرانی بمنظور عکس‌برداری از هزاران سند تاریخی ناشناخته مربوط به ایران در آرشیوهای دولتی کشور پرتقال در لیسن بزمیبرد ، و پس از پایان این کار به عکس‌برداری از اسناد مربوط به ایران در آرشیوهای اسپانیا و ونیز اقدام خواهد کرد . در نظر است در سال آینده برنامه‌های مشابهی در مورد کتابها و اسناد ایرانی جمهوری خلق چین ، هند ، اندونزی و مالزی ، افریقای شرقی و افریقای شمالی اجرا شود .

فهرستی از مهمترین مراکز کتابهای خطی فارسی و نسخ زبانهای باستانی ایران و مراکز اسناد و مدارك تاریخی ایرانی که دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی و کتابخانه پهلوی با آنها ارتباط دارند بدین قرار است :

جمهوری فدرال آلمان

کتابخانه دولتی آلمان (موقوفه فرهنگی پروس) — برلین

Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz — Berlin

کتابخانه دولتی و دانشگاهی گوتینگن

Widersachsische Staats-und Universitätsbibliothek —
Göttingen

کتابخانه ملی باویر — مونیخ

Bayerische Staatsbibliothek — München

کتابخانه ملی ماربورگ

Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz — Marburg

کتابخانه دولتی و دانشگاهی هامبورگ

Staats-und Universitätsbibliothek — Hamburg

کتابخانه دانشگاهی توبینگن

Universitätsbibliothek — Tübingen

کتابخانه دانشگاهی ارلانگن

Universitätsbibliothek — Erlangen

کتابخانه ایالتی باویر — کارلسروهه

Badisches Landesbibliothek — Karlsruhe

کتابخانه ملی مونیخ

Bayerische Staatliche Bibliotheken — München

جمهوری دموکراتیک آلمان

کتابخانه دولتی آلمان — برلین

Deutsche Staatsbibliothek — Berlin

کتابخانه دانشگاهی برلین

Humboldt-Universitätsbibliothek — Berlin

کتابخانه ایالتی ساکس — درسدن

Sächsische Landesbibliothek — Dresden

کتابخانه علمی گوتا

Forschungsbibliothek Gotha

کتابخانه انجمن خاورشناسی آلمان — هاله

Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft
— Halle

کتابخانه دانشگاه لایپتسیک

Universitätsbibliothek der Karl-Marx-Universität Leipzig

کتابخانه دانشگاه جena

Universitätsbibliothek Jena

اتریش

کتابخانه ملی اتریش — وین

Österreichische National Bibliothek — Wien

Universitätsbibliothek in Wien

کتابخانه دانشگاه وین

کتابخانه آکادمی علوم اتریش - وین

Bibliothek der Akademie der Wissenschaften — Wien

اتحاد جماهیر شوروی

کتابخانه دولتی لنینگراد (سالتیکوف اشچدرین) - لنینگراد

Leningradskaya publichnaya Biblioteka imeni Saltikova
Shchedrina — Leningrad

کتابخانه فرهنگستان علوم اتحاد شوروی - لنینگراد

Biblioteka Leningradskogo Otdelenia Akademii Nauk SSSR
— Leningrad

کتابخانه دولتی لنین - مسکو

Gosudarstvennaya Biblioteka SSSR imeni V.I. Lenina —
Moscow

کتابخانه دولتی ادبیات خارجی اتحاد شوروی - مسکو

Vsesoiuznaya Gosudarstvennaya Biblioteka inostrannoy
literaturi — Moscow

کتابخانه انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم شوروی - مسکو

Biblioteka Institut Vostokovedenia Akademii nauk SSSR
— Moscow

آرشیو مرکزی دولتی اسناد تاریخی - مسکو

Tsentralniy Gosudarstvenniy istoricheskiy arkhiv —
Moscow

بایگانی مرکزی دولتی اسناد رسمی قدیمی - مسکو

Tsentralniy Gosudarstvenniy arkhiv drevnikh aktov —
Moscow

کتابخانه عمومی دولتی اوکراین — کیف

Gosudarstvennaya publichnaya Biblioteka Ukrainskoy SSR
— Kiev

مخزن کتب خطی فرهنگستان علوم آذربایجان — باکو

Respublikanskiy rukopisniy fond Akademii nauk Azerbaidzhanskoy SSR — Baku

کتابخانه موزه ادبیات نظامی گنجری — باکو

Biblioteka Muzei Azerbaidzhanskoy literatury imeni Nizami
— Baku

« متن‌داران » مخزن دولتی نسخه‌های خطی قدیمی ارمنستان — ایروان

Matenadaran: Gosudarstvennoe Khranilishche dervnikh rukopisey pri Sovete Ministrov Armyanskoy SSR — Erevan

کتابخانه و مخزن ذخائر نسخه‌های خطی فرهنگستان علوم ازبکستان —

Rukopisniy fond Instituta vostokovedenia Akademii nauk Uzbekskoy SSR — Tashkent

کتابخانه دانشگاه قازان (تاتارستان)

Biblioteka Kazanskogo universiteta — Kazan

مخزن نسخه‌های خطی شرقی فرهنگستان علوم تاجیکستان — دوشنبه

Fond vostokovedenikh rukopisey otdela vostokovedenia i pismennogo nasledia Akademii nauk Tadzhikskoy SSR — Dushanbe

کتابخانه دولتی فردوسی — دوشنبه

Gosudarstvennaya biblioteka Tadzhikskoy SSR imeni Firdousi — Dushanbe

کتابخانه عمومی دولتی ترکمنی — عشق‌آباد

Turkmenskaya Gosudarstvennaya respublikanskaya biblioteka imeni "Karla Marxa" — Ashkhabad

بایگانی مرکزی دولتی گرجستان — تفلیس
Tsentrālniy Gosudarstvenniy arkhiv Gruzinskoy SSR —
Tbilisi

اردن هاشمی

مکتب الخالدیه (کتابخانه ملی) — عمان

کتابخانه موزه باستان شناسی عمان

کتابخانه ارمنی بیت المقدس (منطقه اشغالی)

اسپانیا

کتابخانه سلطنتی اسکوریال

Biblioteca Real de San Lorenzo de El Escorial

اسرائیل

کتابخانه ملی و دانشگاهی یهود — اورشلیم

Jewish National and University Library — Jerusalem

آرشیو تاریخ یهود — اورشلیم

The Jewish Historical General Archives — Jerusalem

افغانستان

کتابخانه شاهی — کابل

کتابخانه معارف — کابل

کتابخانه اداره انطباعات — کابل

کتابخانه ملی هرات

کتابخانه ملی قندهار

کتابخانه غزنی

کتابخانه مزار شریف

الجزایر

Bibliothèque - Musée d'Alger.

کتابخانه موزه الجزیره

اندونزی

کتابخانه اسلامی — جوک جاکارتا

Perpustakaan Islam — Jogjakarta

امریکا (ایالات متحده)

کتابخانه کنگره — واشینگتن

The Library of Congress — Washington, D.C.

New York Public Library

کتابخانه عمومی نیویورک

کتابخانه دانشگاه هاروارد — کمبریج

Harvard University Library — Cambridge

کتابخانه دانشگاه پنسیلوانیا — فیلادلفیا

University of Pennsylvania Library — Philadelphia

Princeton University Library کتابخانه دانشگاه پرینستون

کتابخانه دانشگاه کلمبیا - نیویورک
Columbia University Library — New York

University of Chicago Library کتابخانه دانشگاه شیکاگو

کتابخانه دانشگاه ییل - نیوهون
Yale University Library — New Haven

کتابخانه دانشگاه میشیگان - آن آربر
University of Michigan Library — Ann Arbor

کتابخانه پیرپنت مورگان - نیویورک
Pierpont Morgan Library — New York

انگلستان

کتابخانه موزه بریتانیا (دائرہ نسخ خطی و چاپی شرقی) - لندن
British Museum Library (The Department of Oriental
Printed Books and Manuscripts) — London

کتابخانه ایندیا افیس (دیوان ہند) - لندن
India Office Library — London

مرکز اسناد دیوان ہند - لندن
India Office Records — London

کتابخانه دانشگاه کمبریج
Cambridge University Library — Cambridge

کتابخانه کریستس کالج - کمبریج
Christ's College Library — Cambridge

کتابخانه کینگز کالج — کمبریج

King's College Library — Cambridge

کتابخانه بادلیان دانشگاه آکسفورد

Bodleian Library of Oxford University — Oxford

کتابخانه جان ریلندس منچستر

John Raylands Library — Manchester

کتابخانه دانشگاه ادینبرو

Edinburgh University Library — Edinburgh

کتابخانه ملی ویلز — ابرایستویت

National Library of Wales — Aberystwyth

کتابخانه دانشگاه گلاسکو وموزه هانتیرین — گلاسگو

Glasgow University Library and Hunterian Museum —
Glasgow

کتابخانه انجمن پادشاهی آسیائی — لندن

Royal Asiatic Society Library — London

کتابخانه موزه ویکتوریا و آلبرت — لندن

Victoria and Albert Museum Library — London

کتابخانه تاریخ پزشکی ولکام — لندن

Welcome Institute of the History of Medicine Library —
London

Durhan University Library

کتابخانه دانشگاه دارم

کتابخانه انجمن سلطنتی جغرافیائی — لندن

Royal Geographical Society Library — London

کتابخانه ملی اسکاتلند - ادینبرو

National Library of Scotland — Edinburgh

کتابخانه آموزشگاه مطالعات شرقی و افریقائی - لندن

School of Oriental and African Studies Library — London

ایتالیا

کتابخانه ملی ناپل — Biblioteca Nazionale di Napoli — Naples

کتابخانه ملی مرکزی ویتوریو امانوئل - رم

Biblioteca nazionale centrale Vittorio - Emanuele — Rome

کتابخانه فرهنگستان ایتالیا (مجموعه کائتانی) - رم

Biblioteca dell' Accademia Nazionale dei Lincei (Collezione Caetani) — Rome

کتابخانه آمبروزیانا - میلان — Biblioteca Ambrosiana — Milan

کتابخانه ملی مارچیاننا - ونیز

Biblioteca Nazionale Marciana — Venice

کتابخانه فرقه مخیتاری جزیره سن لورنتسو - ونیز

Biblioteca della Congregazione dei Mechitaristi dell' Isola San Lorenzo di Venezia — Venice

کتابخانه مدیچالاورنتسیانا - فلورانس

Biblioteca Medicea - Laurenziana — Florence

ایرلند

کتابخانه ترینیتی کالج - دابلین

The Trinity College Library — Dublin

بلژیک

کتابخانه سلطنتی بلژیک — بروکسل

Bibliothèque Royale de Belgique — Bruxelles

کتابخانه انستیتوی شرقی دانشگاه کاتولیکی لوون

Bibliothèque de l'Institut orientaliste de l'Université Catholique de Louvain.

کتابخانه دانشگاه لیژ —
Bibliothèque de l' Université de Liège

بلغارستان

کتابخانه ملی « کوریل و متدی » — صوفیه

Narodia Biblioteka Sofia Cyril & Methody — Sofia

پاکستان

کتابخانه عمومی پنجاب — لاہور

Punjab Public Library — Lahore

کتابخانه موزہ ملی پاکستان — کراچی

National Museum of Pakistan Library — Karachi

کتابخانه کالج اسلامی — لاہور

Islamic College Library — Lahore

کتابخانه خاص (کتابخانه انجمن ترقی اردو) — کراچی

Kutub Khana-e-Khas — Karachi

کتابخانه ملی لیاقت — کراچی

Liaquat National Library — Karachi

کتابخانه دانشگاه پنجاب — لاہور

University of Punjab Library — Lahore

کتابخانه موزه مرکزی لاہور

Central Museum of Lahore Library — Lahore

کتابخانه دانشگاه پشاور

University of Peshawar Library — Peshawar

کتابخانه دانشگاه سند

University of Sind — Hyderabad

کتابخانه کالج دایال سنگ — لاہور

Dyal Singh College Library — Lahore

کتابخانه موقوفہ دکتر علاء الدین و آرشیوهای اسماعیلی — کراچی

Dr. Alidina Memorial Library and Ismaili Archives — Karachi

پرتقال

آرشیو ملی تورہ دو تمبو — لیسن

Arquivo Nacional da Torre do Tombo — Lisbon

آرشیو تاریخی ماوراء بحار — لیسن

Arquivo Histórico Ultramarino — Lisbon

کتابخانه بنیاد کالوست گلبنکیان — لیسن

Biblioteca da Fundação Calouste Gulbenkian — Lisbon

کتابخانه ملی پرتقال — لیسن

Biblioteca Nacional — Lisbon

کتابخانه عمومی و آرشیو منطقه‌ای « اوورا »

Biblioteca Pública e Arquivo Distrital — Evora

ترکیه

کتابخانه عمومی سلیمانیه (بانضمام کتابخانه ایاصوفیه) — استانبول

Süleymaniye Umumî Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه عمومی بایزید — استانبول

Beyazıt Umumî Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه نوری عثمانیه — استانبول

Nuruosmaniye Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه مراد ملا — استانبول

Muratmolla Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه فاتح — استانبول

Fatih Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه عاطف افندی — استانبول

Atıf Efendi Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه کوپرولو — استانبول

Köprülü Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه راغب پاشا — استانبول

Ragıp Paşa Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه موزه توپ قابو سرای — استانبول

Topkapu Sarayı Müzesi Kitaplığı — Istanbul

کتابخانه دانشگاه استانبول

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi — Istanbul

کتابخانه خلق — قیصریه

Kayseri İl Halk Kütühanesi — Kayseri

کتابخانه سلیمیه — اوسکودار Selimiye Kütüphanesi — Usküdar

کتابخانه حاجی سلیم آغا — اوسکودار

Haci Selimağa Kütüphanesi — Usküdar

کتابخانه موزه باستان شناسی آنکارا

Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi — Ankara

چکسلواکی

کتابخانه انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم چکوسلواکی — پراگ

Knihovna Orientálního ústavu Československé Akademie Věd — Prague

کتابخانه دانشگاه براتیسلاوا

Universitná Knížnica v Bratislave — Bratislava

دانمارک

کتابخانه سلطنتی دانمارک (مجموعه نسخه‌های خطی اوستائی و پهلوی) —

کپنهاگ

Det Kongelige Bibliotek København (Codices Avestici et Pahlavici) — Copenhagen

کتابخانه انستیتوی زبان شناسی ایران (کتابخانه کریستن سن) — کپنهاگ

Biblioteka Christenseniana; det Iranske Filologiska Institut — Copenhagen

رومانی

کتابخانه آکادمی رومانی — بوکارست

Biblioteca Academiei R.S.R. — Bucharest

کتابخانه آکادمی رومانی — کلوز

Biblioteca Academiei R.S.R. — Cluj

زئند جدید

کتابخانه ملی آوکلند — Auckland Public Library — Auckland

ژاپن

کتابخانه شرقی — توکیو — Tôyô Bunko — Tokyo

کتابخانه مجلس ملی ژاپن — توکیو

Kokuritsu Kokkai Toshokan — Tokyo

کتابخانه دانشگاه توکیو — Tokyo Daigaku Toshokan — Tokyo

سوئد

کتابخانه دانشگاه اوپسالا — Universitetsbiblioteket i Uppsala

سوریه

دارالکتب الظاهریه (کتابخانه ملی ظاهریه) — دمشق

سوئیس

کتابخانه ملی برن

Die Schweizerische Landesbibliothek — Berne

عربستان سعودی

کتابخانه « شیخ الاسلام » — مدینه

فرانسه

Bibliothèque Nationale — Paris کتابخانه ملی پاریس

Bibliothèque Mazarine — Paris کتابخانه مازارین — پاریس

کتابخانه آموزشگاه ملی زبانهای زنده شرقی — پاریس

Bibliothèque de l'Ecole Nationale des langues orientales
vivantes — Paris

کتابخانه ملی و دانشگاهی استراسبورگ

Bibliothèque Nationale et Universitaire — Strasbourg

فنلاند

کتابخانه دانشگاهی هلسینکی

Helsingin Yliopiston Kirjatso — Helsinki

لهستان

کتابخانه ملی لهستان — ورشو

Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy — Warsaw

کتابخانه عمومی ورشو

Biblioteka Narodowa w Warszawa — Warsaw

کتابخانه آکادمی علوم لهستان — ورشو

Bibloteka Polska Akademia nauk w Krakowie — Cracow

کتابخانه آکادمی علوم لهستان — کراکوی

Bibloteka Polska Akademia nauk w Krakowie — Cracow

کتابخانه یاگلون — کراکوی
Biblioteka Jagiellonska — Cracow

کتابخانه دانشگاه ورشو

Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie — Warsaw

کتابخانه دانشگاه آدام میتسکیه‌ویچ — پوزنان

Biblioteka Główna Uniwersytetu imeni Adama Mickiewicza-Poznań

مجارستان

کتابخانه فرهنگستان علوم مجارستان — بوداپست

Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára (Bibliotheca Academiae Scientiarum Hungaricae) — Budapest

آرشیوهای ملی مجارستان — بوداپست

Magyar Országos Széni Könyvtár — Budapest

کتابخانه ملی سچنی — بوداپست

Országos Széchényi Könyvtár — Budapest

کتابخانه دانشگاه سگد

Szegedi Tudományegyetemi Könyvtár — Szeged

کتابخانه دانشگاهی « کوسوت لایوس » — دبرجن

Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemi Könyvtár — Debrecen

مصر

دارالکتب المصریه — قاهره

کتابخانه جامع الازهر — قاهره

کتابخانه عمومی — اسکندریه

نروژ

Universitetsbiblioteket i Oslo کتابخانه دانشگاه سلطنتی اسلو

واتیکان

Biblioteca Apostolica Vaticana کتابخانه واتیکان

هلند

کتابخانه دانشگاهی آمستردام
Universiteitsbibliotheek van Amsterdam

Koninklijke Bibliotheek — The Hague کتابخانه سلطنتی لاهه

کتابخانه دانشگاه دولتی لایدن
Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Leiden

کتابخانه دانشگاه دولتی اوترخت
Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Utrecht

آرشیوهای دولتی هلند — لاهه
Algemeen Rijksarchief te s' Gravenhage — The Hague

هند

Khuda-Bakhsh Library — Patna کتابخانه خدابخش — پتنا

Reza Public Library — Rampur کتابخانه رضا — رامپور

Rayasat Rampur Library کتابخانه ریاست — رامپور

کتابخانه دولتی آصفیه — حیدرآباد
Asafiyah State Library — Hyderabad

کتابخانه ملی الہ آباد
Allahabad Public Library

کتابخانه دانشگاه پنجاب — چندیگر
Panjab University Library — Chandigarh

کتابخانه انستیتوی شرقی بہندرکر — پونا
Bhandarkar Oriental Research Institute Library — Poona

کتابخانه دانشگاه پونا
The Library of the University of Poona

کتابخانه جامعہ نظام حیدرآباد دکن
Jamia Nizam Library — Hyderabad of Deccan

کتابخانه دانشگاه عثمانیہ — حیدرآباد
Osmania University Library — Hyderabad

کتابخانه جامعہ ملیہ اسلامیہ — دہلی نو
Jamia Mellia Islamia Library — New Delhi

کتابخانه دانشگاه دہلی — دہلی نو
University of Delhi Library — New Delhi

مرکز اسناد ملی ہند — دہلی نو
National Archieves of India — New Delhi

کتابخانه ملی کلکتہ
National Library of Calcutta

کتابخانه دانشگاه کلکتہ
Library of the University of Calcutta

کتابخانه موزه هند — کلکته

The Indian Museum Library of Calcutta

و کتابخانه‌های جیب گنج ، مولانا حامد حسینی ، ممتازالعلماء ،
سلطان المدارس ، مدرسه الواظنین ، ناصریه ، مرشدآباد ، محمد شفیع ،
انجمن اسلام بمبئی . دانشکده اسمعیل یوسف بمبئی .

یوگوسلاوی

کتابخانه غازی خسروبیگ — سارایه‌وو

Gazi Husrevbegova Biblioteka — Sarajevo

کتابخانه ملی زاگرب

Nacionalna Sveučilišna Knjižnica — Zagreb

کتابخانه ملی و دانشگاهی لیوبلیانا

Narodna in univerzitetna Knjižnica v Ljubljana

یونان

کتابخانه گنادیو — آتن

Gennadiu — Athens

کتابخانه دانشگاه سالونیک

Aristotelion Panepistimion Thessalonikis — Salonica

کتابخانه موزه تاریخی آتن

Moussion tis Istorikis kai Ethnologikis Etairias tis Ellados
— Athens

۴- مراکز بین‌المللی آثار هنری و آثار باستانی ایران

همچنانکه کتابخانه‌ها و آرشیوهای متعددی در سراسر جهان دارای ذخائر کتابهای خطی فارسی و اسناد تاریخی ایرانی هستند، در صدها موزه و گالری و دیگر مراکز هنری در کشورهای مختلف گنجینه‌های متعددی از آثار باستانی و آثار هنری ایران نگهداری میشود که بر حسب اهمیت آن مراکز گاه شامل صدها و حتی هزارها اثر است (ارمیتاژ لنینگراد، بریتیش میوزیوم لندن، لوور پاریس، متروپولیتن نیویورک، موزه دولتی برلن شرقی و غیره). دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی و کتابخانه پهلوی از آغاز کار خود کوشیده‌اند تا با مکاتبه و ارتباط و تماس مستقیم با این مراکز فهرستهای جامعی از این آثار تهیه کنند تا بر مبنای این فهرستها در آینده در تهیه عکسها و مشخصات و احیاناً قالبهای این آثار اقدام نمایند. در این مورد نیز تذکر این نکته ضروری است که هنوز بسیاری از آثار هنری ایرانی بصورت ناشناخته در سرزمینهای خاور دور و آسیای جنوبی و بالکان و افریقای شمالی و شرقی و غیره و همچنین در کلکسیونهای خصوصی مختلف وجود دارند که امید است در آینده اطلاعات لازم درباره آنها نیز بدست آید.

فهرستی از موزه‌ها و گالری‌ها و سایر مراکز بین‌المللی آثار هنری و باستانی ایرانی که دبیرخانه شورای فرهنگی سلطنتی و کتابخانه پهلوی با آنها ارتباط دارند بدین قرار است:

آرژانتین

موزه ارازوریرپالایس — بوئنوس آیرس

Muzeo Errazuriz Palais — Buenos Aires

جمهوری فدرال آلمان

موزه دولتی برلین (موزه‌های دولتی موقوفه اموال فرهنگی پروس)

Staatliche Museen der Stiftung Preussischer Kulturbesitz — Berlin

موزه هنر — دوسلدرف Kunstmuseum — Düsseldorf

موزه گوته — دوسلدرف Goethesmuseum — Düsseldorf

موزه فولکسوانگ — اسن Museum Folkswang — Essen

موزه هنرهای دستی — فرانکفورت

Museum für Kunsthandwerk — Frankfurt a. M.

موزه هنر و پیشه — هامبورگ

Museum für Kunst-und Gewerbe — Hamburg

موزه کستنر — هاننور

Hauptstadt Hannover - Kestner - Museum — Hannover

موزه ایالتی بادن — کارلسروهه

Badisches Landesmuseum — Karlsruhe

موزه هریگ هاارهاوس — کلن

Herbig - Haarhaus - Lackmuseum — Köln

موزه هنر و پیشه — کلن Kunstgewerbemuseum — Köln

موزه دولتی مردم‌شناسی — مونیخ

Staatliches Museum für Volkerkunde — München

موزه رزیدنتس — مونیخ Residenzmuseum — München

موزه ملی باواریا — مونیخ

Bayerisches Nationalmuseum — München

موزه اسنابروک Museum der Stadt Osnabruck

موزه ناحیه‌ای شلسویگ هولشتاین — شلسویگ

Schleswig - Holsteinisches Landesmuseum — Schleswig

موزه آلمانی شمیر — سولینگن

Deutsches Klingenmuseum — Solingen

موزه بلدی ویسبادن Städtisches Museum — Wiesbaden

موزه دانشگاهی مارتین فن واگنر — وورتسبورگ

Martin-von-Wagner Museum der Universität Würzburg

جمهوری دموکراتیک آلمان

موزه دولتی برلین Staatliche Museum zu Berlin

موزه مجموعه‌های هنری درسدن

Staatliche Kunstsammlungen Dresden

موزه مردم شناسی لایپتسیگ

Museum für Volkerkunde — Leipzig

اتریش

موزه هنرهای دستی وین

Museum für Angewandte Kunst — Wien

Museum für Volkerkunde — Wien موزه مردم شناسی وین

اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

موزه ارمیتاژ — لنین گراد

Gosudarstvenniy Ermitazh — Leningrad

موزه دولتی هنرهای شرق — مسکو

Gosudarstvenniy musey iskusstva Narodov Vostoka — Moscow

موزه هنرهای زیبای پوشکین — مسکو

Muzey izobrazitelnykh iskusstv imeni A.S. Pushkina — Moscow

تالار اسلحه خانه کاخ کرملین — مسکو

Oruzheynaya Palata Kreml — Moscow

موزه دولتی تاریخ مسکو

Gosudarstvenniy istoricheskiy muzey — Moscow

موزه پترکبیر — لنینگراد

Muzeya antropologii i etnografii imeni Petra Velukogo — Leningrad

موزه هنرهای شرقی و غربی — اودسا

Odesskiy derzhavniy muzey zakhidnogo ta skhidnogo Mistechtva — Odessa

موزه و کاخ دولتی آلوپکا - کریمه

Gosudarstyenniy Alupkinskiy Dvorets - muzey — Krim

موزه دولتی هنرهای غربی و شرقی - کیف

Gosudarstvenniy muzey zapadnogo i vostochnogo iskusstva — Kiev

موزه دولتی تاریخ آذربایجان - باکو

Gosudarstvenniy muzey istorii Azerbaidzhana — Baku

موزه دولتی هنر آذربایجان (مصطفی اف) - باکو

Gosudarstvenniy muzey iskusstva Azerbaidzhana imeni R. Mustafaeva — Baku

موزه دولتی تاریخ ارمنستان - ایروان

Gosudarstvennaya Muzeya istorii Armyanskoy SSR — Erevan

نگارخانه دولتی ارمنستان - ایروان

Gosudarstvennaya kartniiaya galereya Armenii — Erevan

موزه دولتی تاریخ ازبکستان - تاشکند

Gosudarstvenniy muzey istorii Uzbekskoy SSR — Tashkent

موزه تاریخ فرهنگ و هنر سمرقند

Respublikanskiy muzey istorii, kultury i iskusstva Uzbekskoy SSR — Samarkand

موزه دولتی هنرهای زیبا - عشق آباد

Gosudarstvenniy muzey izobrazitel'nykh iskusstv Turkmen'skoy SSR — Ashkhabad

موزه دولتی تاریخ گرجستان - تفلیس

Gosudarstvenniy istoricheskiy muzei Gruzinskoy SSR — Tbilisi

موزه دولتی هنر گرجستان — تفلیس

Gosudarstvenniy muzei iskusstv Gruzinskoy SSR — Tbilisi

موزه دولتی تاتارستان — قازان

Gosudarstvenniy muzey Tatarskoy ASSR — Kazan

موزه کمال الدین بهزاد — دوشنبه

موزه رودکی — پنج کند (تاجیکستان)

اردن هاشمی

موزه باستانشناسی اردن — عمان

Jordan Archaeological Museum — Amman

Islamic Museum — Amman موزه اسلامی — عمان

اسپانیا

موزه باستان شناسی شهر مادرید

Museo Arqueológico Municipal de Madrid

موزه لازارو گالدیانو — مادرید

Museo Lazzaro Galdiano — Madrid

استرالیا

گالری ملی ویکتوریا — ملبورن

National Gallery of Victoria — Melbourne

اسرائیل

موزه ملی بصلئل — اورشلیم

“Bezalel” National Art Museum — Hakirya (Jerusalem)

موزه‌هاآرتس — تل‌آویو Haaretz Museum — Tel Aviv

موزه هنرهای باستانی — حیفا Museum of Ancient Art — Haifa

افغانستان

موزه کابل

موزه هرات

موزه قندهار

موزه غزنی

موزه مزار شریف

موزه میمنه

موزه خصوصی « محمد سرورناشر » در قنداز

الجزایر

موزه ملی آثار کلاسیک باستانی و آثار اسلامی — الجزیره

Musée national des antiquités Classiques et Musulmanes —
Alger

اندونزی

موزه فرهنگی اندونزی — جاکارتا

Museum Kebudajaan Indonesia — Djakarta

امریکا (ایالات متحده)

موزه هنری متروپولیتن — نیویورک

Metropolitan Museum of Art — New York

گالری هنری کورکوران — واشینگتن

Corcoran Gallery of Art — Washington D.C.

گالری هنری فریر — واشینگتن

Freer Gallery of Art — Washington D.C.

موزه هنر سین سیناتی — اوهایو Cincinnati Art Museum — Ohio

موزه هنر کلیولند Cleveland Museum of Art — Cleveland

گالری هنری والترز — بالتیمور

Walters Art Gallery — Baltimore

موزه هنر فوگ — کمبریج Fogg Art Museum — Cambridge

مرکز هنری پین — ویسکانسین

Paine Art Center and Arboretum — Wisconsin

موزه هنر سیاتل Seattle Art Museum — Seattle

موزه هنری پی بادی سلم Peabody Museum of Art — Salem

موزه هنر فیلادلفیا

Philadelphia Museum of Art — Philadelphia

موزه تاریخ طبیعی شیکاگو

Chicago Natural History Museum — Chicago

موزه هنرهای زیبای بستن

Boston Museum of Fine Arts — Boston

موزه علوم بافالو — نیویورک

Buffalo Museum of Science — New York

گالری هنری ویلیام راکهیل نلسن و موزه هنرهای زیبای مری آتکینسن —

کانساس سیتی

Willian Rockhill Nelson Gallery of Art and Mary Atkinson
Museum of Fine Art — Cansas City

موزه م. ه. دیانگ — سن فرانسیسکو

M. H. de Young Museum — San Francisco

موزه نساجی منطقه کلمبیا — واشینگتن

Textile Museum of the District of Columbia — Washington
D.C.

موزه هنری اسحق دلگادو — نیوارلثان

Isaac Delgado Museum of Art — New Orlean

انگلستان

موزه بریتانیا (بریتیش میوزیوم) — لندن

British Museum — London

موزه ویکتوریا و آلبرت — لندن

Victoria and Albert Museum — London

موزه فیتز ویلیام — کمبریج

Cambridge Fitzwilliam Museum — Cambridge

موزه سلطنتی اسکاتلند — ادینبرو

The Royal Scottish Museum — Edinburgh

آشمولیان میوزیوم — اکسفرد Ashmolean Museum — Oxford

موزه انستیتوی تاریخ پزشکی ولکام — لندن

Museum of the Wellcome Institute of the History of
Medicine — London

گالری و موزه لینگ - نورثمب

Laing Arts Gallery and Museum — Northumb

ایتالیا

موزه هنر شرق - رم Museo d'Arte Orientale — Rome

موزه هنر شرقی « ادوارد وکیوسونه » - جنوا

Museo d'Arte Orientale "Edoardo Chiossone" — Genoa

موزه بین‌المللی سرامیک - فانتسا

Museo Internazionale delle Ceramiche — Faenza

موزه ملی ناپل Museo Nazionale — Naples

موزه استیبرت - فلورانس Museo Stibbert — Florence

موزه آرجنتی - فلورانس Museo degli Argenti — Florence

موزه پلیدی پتسولی - میلان Museo Poldi Pezzoli — Milano

بلژیک

موزه‌های سلطنتی هنر و تاریخ - بروکسل

Musées Royaux d'Art et d'Histoire — Bruxelles

بلغارستان

موزه ملی بویانا چرچ - صوفیه

Boyana Church National Museum — Sofia

پاکستان

موزہ ملی پاکستان — کراچی

National Museum of Pakistan — Karachi

موزہ مرکزی لاہور — Lahore

Central Museum of Lahore — Lahore

موزہ پشاور — Peshawar

Peshawar Museum — Peshawar

پرتغال

موزہ کالوست گلبنگیان — لیسبن

Museu Calouste Gulbenkian — Lisbon

موزہ مردم شناسی ماوراء بحار — لیسبن

Museu Etnográfico do Ultramar — Lisbon

گنجینہ هنری گراسا — لیسبن

Igreja da Graça — Lisbon

موزہ ملی هنر باستانی — لیسبن

Museu Nacional de Arte Antiga — Lisbon

موزہ ما چادودی کاسترو — کوئمبرا

Museu Machado de Castro — Coimbra

گنجینہ صومعہ سنتا کلارا — کوئمبرا

Igreja de Convento de Santa Clara — Coimbra

موزہ بلدی — فارو

Museum Municipal — Faro

مجموعہ هنری بلدی — پورتو

Património Municipal — Porto

موزه منطقه‌ای ویانا دو کاستلو

Museu Regional de Viana do Castelo

صومعه سنتا کلارا — اوورا Convento de Santa Clara — Evora

ترکیه

موزه توپ قابوسرای — استانبول

Topkapi Sarayi Müzesi — Istanbul

موزه هنرهای زیبای شرق — استانبول

Eski Şark Eserleri Müzesi — Istanbul

تونس

Musée Bardot — Tunis

موزه باردو — تونس

چکسلواکی

موزه ملی پراگ

Národní museum v Praze — Prague

موزه ناپرستک آثار فرهنگ آسیا ، افریقا ، و امریکا — پراگ

Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur — Prague

موزه فرهنگ شرق — پراگ

Muzeum vychodnich kultur — Prague

دانمارک

موزه ملی کپنهاگ National Museet København — Copenhagen

موزه هنرهای شرقی « داویدس » — کپنهاگ

Dauids Samling — Copenhagen

رومانی

گالری ملی آثار هنری — بوکارست

Galeriile Nationale de Arta — Bucharest

موزه ملی آثار باستانی — بوکارست

Muzeul National de Antichități — Bucharest

مجموعه هنری اسکارلات روزتی — بوکارست

Colecția Scarlat Rosetti — Bucharest

مجموعه تیموتی سیپاریو — کلوز

Colecția Timotei Cipariu — Cluj

مجموعه هنری خانواده بیسکو — بوکارست

Colecția familiei Gh. V. Bibescu — Bucharest

مجموعه هنری پرفسور ژرژ اوپرسکو — بوکارست

Colecția Prof. Georges Oprescu — Bucharest

ژاپن

موزه ملی توکیو — Tokyo Tokyo Kikuritsu Hakubutsukan

موزه ملی کیوتو — Kyoto Kyoto Kikuritsu Hakubutsukan

گالری هنری تنری — توکیو — Tokyo Tokyo Tenrikyokan

گنجینه شوسوئین — نارا — Nara Shoso - In Hoomotsuden

سوئد

موزه ملی سوئد — استکهلم — Stockholm Nationalmuseum

سوریه

المتحف السوری (موزه ملی سوریه) — دمشق

سوئیس

موزه هنر — برن Kunstmuseum — Bern

موزه هنر و تاریخ — ژنو Musée d'Art et d'Histoire — Genève

فرانسه

موزه لوور — پاریس Musée du Louvre — Paris

موزه گیمه — پاریس Musée Guimet — Paris

موزه هنرهای تزئینی — پاریس

Musée des Arts Décoratifs — Paris

موزه انسان — پاریس Musée de l'Homme — Paris

موزه هنرهای زیبا — لیون Musée des Beaux Arts — Lyon

فنلاند

موزه ملی فنلاند — هلسینکی Kansallismuseo — Helsinki

موزه تاریخی تورکو

Turn Kaupungin Historiallinen Museo — Turku

کانادا

موزه سلطنتی اونتاریو — تورونتو

Royal Ontario Museum — Toronto

لهستان

موزه ملی کراکوی

Muzeum Narodowe w Krakowie — Cracow

مجموعه دولتی آثار هنری واول

Skarbiec Zkiorow Wawelskich — Wawel

موزه ملی ورشو Muzeum Narodowe w Warszawie — Warsaw

موزه دولتی مردمشناسی در ورشو

Panstwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie —
Warsaw

مجارستان

موزه هنرهای آسیائی بوداپست

Keletázsiai Művészeti Muzeum — Budapest

موزه هنرهای زیبا — بوداپست

Szépművészeti Múzeum — Budapest

موزه ملی مجارستان — بوداپست

Magyar Nemzeti Múzeum — Budapest

موزه هنرهای تزئینی — بوداپست

Iparművészeti Múzeum — Budapest

موزه مورافرنج — سگد Móra Ferenc Múzeum — Szeged

مصر

متحف المصری (موزه ملی مصر) قاهره Egyptian National Museum — Cairo

موزه هنرهای اسلامی — قاهره Museum of Islamic Art — Cairo

نروژ

موزه ملی نروژ — اسلو Nasjonal museet — Oslo

موزه واتیکان Museum Vaticanum

هلند

موزه دولتی آمستردام Rijksmuseum — Amsterdam

موزه ملی هلند — لاهه Gemeentemuseum — The Hague

موزه دولتی وایالتی گرونینگن Groninger Museum voor Stad en Lande — Groningen

موزه ملی آثار باستانی — لایدن Rijksmuseum van Oudheden — Leyden

موزه ملی مردمشناسی — لایدن Rijksmuseum voor Volkenkunde — Leyden

موزه مردم شناسی — روتردام

Museum voor Land-en Volkenkunde — Rotterdam

هند

موزه ملی هند — دهلی نو

National Museum of India — New Delhi

موزه پرنس آف ویلز — بمبئی

Prince of Wales Museum of West India — Bombay

موزه سالار جنگ — حیدرآباد دکن

Salar Jung Museum — Hyderabad

موزه و نگارخانه برودہ

Baroda Museum and Picture Gallery — Baroda

موزه مہاراجہ جیپور — (راجستان)

The Maharaja of Jaipur Museum — Jaipur

گالری هنری شری چیترا — تریواندروم (کرا لا)

Sri Chitra Art Gallery — Trivandrum

موزه دولتی استان آندراپرادش — حیدرآباد

State Museum, Government of Andra Pradesh — Hyderabad

یونان

Benaki Museum — Athens

موزه بناکی — آتن

موزه تاریخی و مردم شناسی — آتن

Museum tis Istorikis kai Ethnologiikis Etairias tis Ellados
— Athens

